

Civil érték 1995 óta

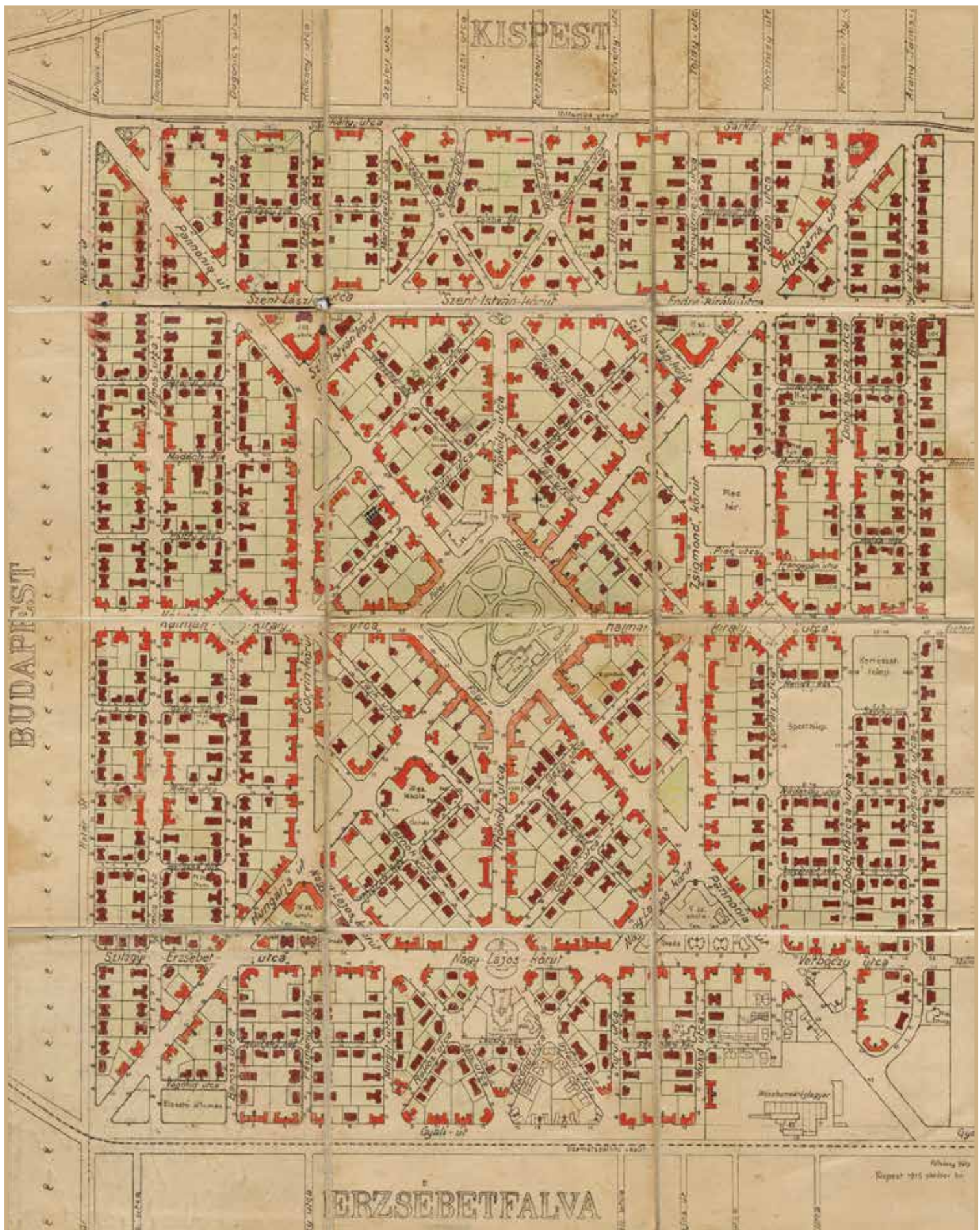
WEKERLE

2019.
XXV. ÉVFOLYAM
3. SZÁM

A WEKERLEI TÁRSASKÖR EGYESÜLET TÁJÉKOZTATÓ LAPJA

- Kispiac: kész, zárva
- Ólom a csapvízben
- Közétkeztetés
- Adománygyűjtés

Szeretetteljes karácsonyt, boldog új esztendőt kívánunk minden Olvasónknak!

A Wekerletelep helyszínrajza – 1915 októbere, Pöhlössy Béla
(írásunk a 14-15. oldalon található.)

Tartalom

Segítségüket kérjük!	1
Beharangozó:	
<i>Programok, Cipősdoboz, Vásár</i>	2
<i>Adománygyűjtés, Fotópályázat</i>	3
Visszapillantó:	
<i>XXVIII. Wekerlei Napok</i>	4
<i>Cégér Wekerlei Filmfesztivál.</i>	6
<i>Wekerle Sándor köszöntése</i>	7
<i>Önkéntesek ünnepe, Nekrológ</i>	8
Ahol élünk:	
<i>Padlások kincsei</i>	9
<i>Ólom a csapvízben, Matrix</i>	10
<i>Közétkeztetés</i>	11
<i>Kispiac.</i>	12
Épített örökségünk:	
<i>Archív helyszínrajz.</i>	14
<i>Győri Ottmár emlékezete</i>	16
Iskolák, Óvodák	18
Klímaparát Wekerle:	
<i>Az Élet napja.</i>	21
WKK	22
Wekerlei konyhák.	23
Hirdetés	24

Wekerle

**A Wekerlei Társaskör Egyesület
ingyenes tájékoztató lapja**

Alapította: Dr. Kóczán László

Főszerkesztő: Dr. Engloner Attila

A Szerkesztőbizottság tagjai:

Jedlőczki Berta, Nagy Attila,

Nagy Tamás, Szilágyi Szabina

Korrektúra: Papp Zsuzsanna

Tördelés: Babay Bt.

Hirdetésszervezés:

06-30-620-5625

Kiadó: Somló Judit WTE-elnök

A szerkesztőség címe:

1192 Budapest, Kós Károly tér 10.

Telefon: 280-0114

A címlap Jurassza Zsófia fotójának,

a 2018-as Gondolatnaptár Gera Attila

grafikájának felhasználásával készült.

Nyomda: SERRIART Nyomdaipari Stúdió

Megjelenik évente háromszor 5300 példányban

A szerkesztőség a kéziratok tartalmáért

nem vállal felelősséget

ISSN 2061-6627

Segítségüket kérjük

„Ez a lap lesz a végső?” tettük fel a kérdést 2012-ben, amikor Olvasóink segítségét kértük. Mint ahogy arról akkor beszámoltam, a Wekerle újság kiadási költségeinek drasztikus csökkentése ellenére – a még elfogadható minőségű papír megválasztása, a példányszám közelítése a wekerlei háztartások tényleges számához, az oldalszám és a nyomdaköltségre jutó áfa mérséklése, no és a sok-sok önkéntes munka harmadára csökkentette az újság előállítási költségeit – a három lapszám kiadása komoly terhet rótt a Wekerlei Társaskör Egyesületre.

Nagy öröm volt akkor megélni, hogy az Olvasóinktól kapott anyagi támogatás érezhető segítséget jelentett, ami sokak segítő szándékának volt az eredménye, hiszen egy-egy nagyobb összeg mellett igazán nagy számban érkeztek pár száz vagy ezer forintos adományok. Egyértelmű jeleként annak, hogy sok wekerleinek fontos ez a lap. Külön örömet okoztak azok az elismerő, biztató üzenetek, levelek, amelyeket az adományok mellett kaptunk!

Mindez hét éve volt és sajnos, az anyagi helyzet tovább romlott.

A WTE továbbra is elkötelezettje a nyomtatott Wekerle újság megjelentetésének. Meggyőződésünk, hogy a számos kispesti és budapesti terjesztésű pártkiadvány mellett szükség van egy magunk által, magunknak készített civil lapra. Hiszen honnan máshonnan értesülhetnénk a helyi kulturális és sportprogramokról, iskolai és óvodai rendezvényekről, építészeti és környezetvédelmi kérdésekről, lehetőségekről, sütisütő versenyről és fotópályázatról, az itt élő vagy a telephez kötődő művészekről – szűkebb környezetünk örömhíreiről és bosszantó gondjairól?

Az évi három szám közel másfél millió forintos költségét azonban az egyesület nem tudja fedezni. Újra el kell azon gondolkodni, mit tehetünk. Csökkenjen az évente megjelenő lapok száma? Esetleg az oldalszám? Netán a példányszám? Utóbbi meddig csökkenthető anélkül, hogy a Wekerle újság ne szűnjön meg a wekerleiek újsága lenni? Még akkor is, ha az egyes lapszámok továbbra is (vagy majd újra) elérhetőek lesznek az interneten. Ezekre a kérdésekre minél előbb meg kell találni a válaszokat.

A hét évvel ezelőtt érkező sok-sok segítség ugyanakkor arra bátorít minket, hogy ismét Olvasóink segítségét kérjük. A karácsonyi időszak mindig jobban szól segítségnyújtásról, mint az év más időszakai. A Wekerle újság év végi számaiban, hagyományosan, mi is igyekszünk segíteni az adomány gyűjtők munkáját – ez idén is így van. Ezúttal azonban maga az újság is segítségre szorul.

Ha fontosnak érzi, hogy továbbra is legyen Wekerle újság, kérjük, adománnyal támogassa fennmaradását!

Ha csak 300 forinttal támogatja a Wekerle újságot, máris fedezi az önnel eljuttatott évi három példány előállítási költségét! Ha lehetőségei megengedik, hogy ennél nagyobb mértékben adományozzon, azok nevében is segít, akik ezt nem engedhetik meg maguknak. Adományait eljuttathatják banki átutalással (**számlaszám: 10918001-00000020-16620003**), vagy személyesen elhelyezhetik a WTE irodájában megtalálható **adománygyűjtőbe**.

Biztos vagyok benne, hogy fontos ez a lap a wekerleieknek, és sikerül életben tartani.

Köszönjük, ha ehhez Ön is hozzájárul!

*Dr. Engloner Attila
főszerkesztő*

Meghitt, szeretetteljes karácsonyt és boldog új esztendőt kívánunk az újság valamennyi készítője és a Wekerlei Társaskör nevében.

Karácsonyi cipősdoboz akció

Fotó: Papp Zsuzsanna

Hozzon ez a karácsony is sok-sok örömet Cipősdobozaitok által!

A Baptista Szeretetszolgálat idén is együttműködésre kérte a Wekerlei Társaskör Egyesületet, legyen gyűjtőpontként partnere hagyományos cipősdoboz akciójában.

Ha szeretnél megajándékozni egy nehéz sorsú gyermeket, könnyítsd meg a szervezők munkáját azzal, hogy csak ellenőrizhető, ezért könnyen nyitható csomagba helyezed el ajándékod. A cipős doboz alját és tetejét külön-külön öltöztess csinos papírba, majd amikor átkötöd egy szalaggal, a rögzítés legyen könnyen oldható, hogy az átadás előtti szükséges ellenőrzés gyors lehessen. Írd rá jól láthatóan, milyen korú lánynak vagy fiúnak szánod a tartalmát.

Mi kerüljön a csomagba?

Édesség, mókás/divatos jól használható tanszer: radír, filctoll, toll, színes ceruza, füzet stb., könyv, tiszta, jó állapotban lévő játék (gondolkodtató, kirakós, kártya, vagy baba, plüss, autó).

Higiéniai termékek: krém, sampon (kerüljön plusz csomagolásba!), szappan, fésű stb.

Jókívánság lap, esetleg fotóval.

Mit NE tégy a dobozba: játékpisztolyt, kést, pc-játékot, konzervet, romlandó ételeket, gyümölcsöt, törékeny tárgyat (tükröt, porcelánbabát stb.) gyógy-szereket.

Elérhetőséget nem célszerű feltüntetni.

Az így elkészített csomagokat november 22-től december 19-ig várjuk a WTE irodájában, a szokásos nyitvatartási időnkben:

hétfő-kedd: 10-12h-ig és 16-19h-ig, szerda-csütörtök: 10-12h-ig és 17-19h-ig.

Péntek, szombat, vasárnap ZÁRVA!

Örömteli ajándékozást kívánunk!

Tihanyi Zsuzsa

Programsoroló

DECEMBER

- 1-től Adventi gondolatnaptár indítása
- 2-től Adventi adománygyűjtés
- 1-19. Karácsonyi Cipősdoboz gyűjtés
- 5. Wekerlei Mikulásvárás (Zrumeczky kapu, 18 óra)
- 14. Karácsonyi kézműves vásár (WKK, 14-19 óra)
- 19-től Karácsonyi ajándékozás rászorultaknak
- 21. Wekerlei karácsonyfa-díszítés (Kós Károly tér, 18 óra)

FEBRUÁR

- 29. Téltemetés – Tavaszköszöntés (WKK, Kós Károly tér)

MÁRCIUS

- 7. Tavasz zöld szombat – Magbörze (WKK)
- 21. Életfa ünnep
- 22. Bringatúra

ÁPRILIS

- 18. Garázsvásár fesztivál (Wekerletelep)
- 19. Bringatúra
- 22. A Föld napja – szabadterei fotókiállítás (Kós Károly tér)

MÁJUS

- 10. Bringatúra
- 22-24. Wekerlei Székelykapu Napok
- 24. Wekerlei Székelykapu Futás

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

A WEKERLEI TÁRSASKÖR BEN

Bridzs klub

Minden kedden 18.30-kor várjuk mindazokat, akik szívesen bridszselnek.

Építész klub

változó időpontokban, wekerlei építészek Wekerle aktuális építészeti ügyeit beszélnek meg.

Kör-Kötő-Kör

Csütörtökönként 19-21 óráig kötünk, horgolunk együtt. Új technikákat tanulunk, mintákat cserélünk. Jöhetnek kezdők, haladók, fiatalok, idősek. Várjuk az új érdeklődőket is.

Wekerlei Esti Mesék

Minden csütörtökön 18-19 óráig, mesehallgatás, bábozás, diavetítés, éneklés, rajzolás. Hetente más-más mesemondó várja az ovisokat, a kisiskolásokat és szüleiket.

3-1-2 Meridián torna

Minden hét keddjén 18-18.30-ig van a foglalkozás. Energetizáló, gyógyító és betegségmegelőző hatású gyakorlat sorozat közös végzésére várjuk az érdeklődőket.

Karácsonyi kézműves vásár

Fotó: Boncsuk Mónika

Karácsonyi adománygyűjtés a Társaskörben

Wekerlén is hagyományá vált, hogy gyűjtést szervezünk karácsony előtt a közvetlen környezetünkben élő segítség-re szorulóknak. Igazi örömet tudunk így varázsolni az ünnep napokra a nehéz sorsú

wekerleieknek, akik nagy hálával fogadják az adományokat. Ezek a csomagok közvetlenül jutnak el hozzájuk, hiszen mi magunk, wekerlei önkéntesek visszük el a kiválasztott címekre.

Fotó: Mayer Adél

Szeretettel invitállok a már több éve megrendezésre kerülő, hagyományos Wekerlei karácsonyi kézműves vásárra. Idén ismét a megszokott helyén, a Wekerlei Kultúrház és Könyvtár épületében (Petur u. 7.) rendezkedünk be.

Továbbra is tartjuk magunk ahhoz, hogy a termékeiket kínáló kézművesek elsősorban a telepről kerüljenek ki, másodsorban kispestiek és harmadsorban más kerületekből érkezzenek.

Gyere és találd meg otthonod karácsonyi dekorációját, kedves ismerősöd, családtagod apró, de annál személyesebb ajándékát. Ha nézelődés közben megéheznél, finom házi süteményeket találsz a büfében. Az itt befolyt összeget a Wekerlei Társaskör Egyesület az általa szervezett különböző társadalmi rendezvények költségeinek fedezésére fordítja.

Gyere el december 14-én 14-19 óra között a WKK-ba és találkozz a helyi amatőr és hobbi kézművesekkel!

Ebben az évben is én, Kincses Annamária szervezem a vásárt. Jómagam is kispesti kézművesként tevékenykedem és fontosnak tartom, hogy a kézművességet hobbiként folytatók is lehetőséget kaphassanak a bemutatkozásra. Vallom, hogy az amatőr kézművesek sokszor szebbet alkotnak, mint a profik.

Találkozunk december 14-én, délután!

Kincses Annamária

Fontosnak tartjuk megemlíteni, hogy mindez a gyermekeink bevonásával is történhet, ők is részt vehetnek az adományok kiszállításában, így tapasztalva meg az ajándékozás örömeit.

Főként az alábbi tartós élelmiszerekre volna szükség: konzerv, kekszfélek, tartós tej, kristálycukor, kávé, tea, száraztészta, csokoládé, cukorka, gyümölcs stb. (elálló és főzést nem igénylő dolgok).

Az élelmiszereket a WTE irodájában gyűjtjük december 3. és 17. között a WTE nyitvatartási idejében:

hétfő: 10-12 óra és 16-19 óra

kedd: 10-12 óra és 16-19 óra

szerda: 10-12 óra és 17-19 óra

csütörtök: 10-12 óra és 17-19 óra

Pénzadományt is szívesen fogadunk, amit szintén élelmiszerek vásárlására használunk fel. Az adományt a WTE Unicredit 10918001-0000020-16620003 számú számlájára utalhatják vagy személyesen behozhatják ügyfélszolgálatunk nyitvatartási idejében a Társaskörbe.

Amennyiben ön a csomagok eljuttatásához szeretne/tudna csatlakozni, erre is van lehetőség, keresünk önkénteseket az ajándékok kézbesítésére. Jelentkezni a WTE 06-1-280-0114-es telefonszámán lehet.

Köszönettel várjuk adományát!

Wekerlei Társaskör Egyesület

„...Mesterségem címere...”

Fotópályázat a Föld napja alkalmából

AWekerlei Társaskör Egyesület (WTE) és a Kós Károly Általános Iskola ismét fotópályázatot hirdet a **Föld napja** alkalmából.

Wekerléről jöttem, onnan is csak szöktem.

Híres mesterségem címere...

Lehet bármi, ami hétköznapijainkat színesebbé, érdekesebbé, élménydússá teszi. Egy régi vagy éppen új foglalkozás, hobbi, szenvedély, hivatás, amelyet mi vagy mások üzünk.

Mindenki mestere valaminek!

Ezt a témagazdagságot célozza meg a következő szabadtéri fotókiállításunk a Föld napja alkalmából.

A legutóbbi pályázatra is rengeteg magas színvonalú alkotás érkezett, ebben bízunk most is.

Korábbi művekkel is pályázhatnak. (A foton szereplő személyek személyiségi jogainak tiszteletben tartása miatt, fontos, hogy a fotó közzéteséhez való beleegyezésüket a készítő előzetesen egyeztesse! Ez kizárólag a készítő felelőssége.)

A pályázaton életkortól, lakóhelytől és foglalkozástól függetlenül bárki részt vehet.

A pályaművek lehetnek digitális fotók vagy hagyományos technikával készült, utólag digitalizált (beszkennelt) felvételek. Felhívjuk a jelentkezők figyelmét, hogy a manipulált képeket a zsűri kizárja. (Nem számít manipulálásnak a kép 25%-nál kisebb mértékű megvágása, a teljes képet érintő, kismértékű színkorrekció, a színes felvétel fekete-fehérré alakítása és a szkennelési/digitalizálási hibák retusálása). A beadható képek száma szerzőnként **maximum 3 db lehet.**

A pályaműveket szakértők bírálják el, és a lakosság is szavazhat a WTE facebook oldalára felkerülő képekre. Azokat a képeket, amelyeknek a minősége nem megfelelő (homályos, kis felbontású) nem tudjuk előhívni.

A legjobb felvételekből a Föld napja alkalmából szabadtéri kiállítás nyílik a Kós Károly téren. A díjakat a kiállítás megnyitó ünnepségén adjuk át a helyszínen, 2019. április 22-én 14 órakor. A közönségdíjat a Wekerlei Székelykapu Napok rendezvényen veheti át a győztes.

A fotókat **elektronikus úton a földnapjafoto@gmail.com e-mail címre kérjük eljuttatni.** A levél tárgya legyen: „**MESTERSÉGEM CÍMERE**” fotópályázat

A képekhez a **néven, életkoron, laccímen** kívül **jeligét** is kérünk mellékelni. Ne feledkezzenek meg a nevezési lap pontos kitöltéséről! Ez letölthető, vagy beszerezhető az iskolában és a Társaskörben. Egyéb információk: Papp Eszterternél, illetve Schwartz Alexandránál elérhetők.

Beérkezési határidő: 2019. április 5. éjfél

XXVIII. Wekerlei Napok

Fotó: Holics Tamás

Pincegalériájában nyíló a Biatorbágyi Fotóklub kiállításának szervezői-háziasszonyi szerepét. Négy fotós, Horváth Imre, Kaszás Gergő, Niksz Gyula, Rácz Péter 10 napon keresztül fényképezte éjjel-nappal, a néha -20 Celsius fok alatti hőmérsékletben Szibériában a Bajkál tavat.

és még több jó hangulatú történet, kulisszatitkok került megosztásra.

Köszönjük Biatorbágy!

Szebenyi Marianna

Mi marad meg 3 hónappal a rendezvény után az emberben? Hangulatok, érzések, színek, illatok, pillanatok és történetek.

Négy évvel ezelőtt, amikor kitaláltuk azt, hogy évről évre meghívunk vendégnek egy települést, hogy hozza el kulturális csoportjait, értékeit, azért tettük, hogy évente új színek jelenjenek meg a Wekerlei Napokon. Idén Biatorbágy volt a vendég. Az ének- és tánccsoportok, kézművesek, kézműves sörök mellett Éles Gábor jazzformációja is nekik volt köszönhető. Amikor megkezdődtek az egyeztetések kiderült, hogy Gábor a Wekerletelepen nőtt föl, még a Zeneakadémiára is innen járt be és régi vágya volt, hogy föllépjen itt. Ézúton is biztatunk mindenkit, hogy ha tud olyan művésztől, akinek van wekerlei kötődése, keressen meg minket, hogy lehetőséget teremthessünk arra, hogy megismerjük őt.

Az idei évben én „nyertem meg” a WTE

nem hozott lázba ez a dolog. De amikor Niksz Gyula meghozta az óriás fotókat azt gondoltam, hogy ez itt valami rendkívüli lesz. A kiállítás megnyitón levetítésre került az a rövidfilm (megnézhető a youtube-on Jeges lencsék címmel), amely az útról, a képek készítésének körülményeiről, erről a jeges világról készült. És Niksz Gyula csak mesélt, mesélt. Azt gondoltuk, hogy ez így nem érhet véget, több van ebben. Ezért úgy döntöttünk, hogy a WTE kiállításainak történetében először rendezünk finisszázst, azaz kiállításbontót is. És milyen jól tettük! Ugyanis még egy fotós, Horváth Imre is el tudott jönni erre az alkalomra

Romhányi András Wekerle-díjas

2019. június 6-án Romhányi András Kispest Díszpolgára lett. Az ünnepi eseményről a Wekerle újság legutóbbi számában emlékeztünk meg és felvillantottuk a kitüntetett munkásságának főbb állomásait. Idén szeptemberben, a XXVIII. Wekerlei Napokon a Wekerlei Társaskör Egyesület Wekerle-díjat adományozott Romhányi Andrásnak. Ez alkalomból az alábbi köszöntővel gratulálunk a díjazottnak.

A Wekerle-díj adományozásának feltételei között szerepel a következő részlet: „A díjat a WTE vezetősége annak a... személynek adományozza, aki közéleti, művészeti, tudományos és egyéb területen a wekerlei városrész érdekében jelentős tevékenységet végzett...”

Ha közvélemény-kutatást csináltunk volna arról, hogy ki tett nagyon sokat Wekerléért, az itt élőkért, nagy biztonsággal állítható, hogy Romhányi András lenne a győztes.

A Wekerlei Társaskör Egyesület elnöksége is így gondolja.

András életrajzának ismertetése helyett összeszedtük, mi mindent köszönhetünk részben vagy teljesen neki. Népművelőként kulturális, zenei, néprajzi, hagyományörző, közösségépítő programok sokasága fűződik a nevéhez.

Ezek önök előtt sem ismeretlenek, hiszen együtt vagyunk résztvevői ezeknek a programoknak. De így összegyűjtve azért meglepő a sokféleség.

Most 111 éves Wekerle, 11 évvel ezelőtt ünnepeltük létrejöttének **centenáriumát**. Az ünnepségsorozat programvezetője András volt. A sok esemény mellett akkor született – egy pályázat nyomán – Wekerle himnusza, akkor írta András azt az eskü-szöveget, amelyet azóta is elmondunk az Életfát körülállva, és az időkapuszalába került gondolatokat is ő fogalmazta meg.

Az András által kitalált és megvalósított rendezvényeket az általa létrehozott Magyar Kollégium Kulturális Egyesület égisze alatt

szervezi, gyakran a Társaskörrel és/vagy a Wekerlei Kultúrház és Könyvtárral együttműködve. Talán a legfontosabb „együttműködő partnere”, felesége, Romhányiné Kovács Mária. És sok-sok közösen ötletelő, majd a megvalósításban is résztvevő jó barát nevét sorolhatnánk, na meg az önkéntesek... De most nem róluk van szó.

Lássuk, mivel is tölti ideje jó részét András tavasztól, nyáron és őszön át télig.

A **Wekerlei Életfa Ünnepe**-rendezvény ötlete is Andrásé. Ő építette be azt a centenáriumi programba, találta ki az ünnep menetét, ő mondta az ünnepi beszédet. Az első életfa háromszor került felállításra, majd elkészült egy stabil változat, melynek teljes felújítása három éve történt meg.

Idén már tizenötödször került megrendezésre a **Wekerlei Székelykapu Napok**, ami a wekerlei futóversenyből terebélyesedett többnapos „falunappá”. Sok eleme ismétlődik az évek során, de mindig vannak újabb ötletek is. Itt került sor először a lovaskocsis Wekerle-nézésre, ami azóta is nagyon népszerű és más rendezvény is átvette.

Wekerléért-díj: Kiserdővédő Csoport

A 2017-ben alakult Kiserdővédő Csoport azon civil kezdeményezések figyelemre-méltó példája, amelyek egy fontos helyi környezeti ügy képviselőit szolgálják. Tevékenységük nem merül ki a pusztá tiltakozásban, hanem alternatív javaslatokkal is hozzájárulnak a probléma megoldásához. Ezt tükrözi a csoport jelmondata is: „Van más út”. A kezdeményezés a Határ útra tervezett, majdani Galvani hídhöz vezető kétszer két sávú autópálya építése miatti lakossági tiltakozás nyomán jött létre, mivel a beruházás megvalósulása aránytalan és indokolatlan környezeti károkkal, a 22 hektáros Kiserdő részleges kivágásával járna. A kiserdővédők

a tervek által érintett Wekerletelepet és József Attila-lakótelepet egyaránt képviselik, de lakossági támogatottságuk következtében jelentős mértékben a Wekerletelephez kötődnek. Ezt a támogatottságot jól szemléltette a 2019. február 11-én, Kispesten rendezett lakossági fórum, ahol nagy érdeklődés mellett ismertették az általuk – szakértők bevonásával – kidolgozott alternatív útvonaltervet. Ez nemcsak a Kiserdő megmaradásához járulna hozzá, de a Határ út – régóta komoly problémát jelentő – átmenő forgalmának csillapításához is. A racionális, vitaképes alternatíva felmutatása mellett a kiserdővédők sokat tesznek azért, hogy az érintett lakosság minél inkább magáénak érezze a Kiserdőt, felelősséget vállaljon érte és hozzájáruljon tisztaságának, kulturált állapotának megőrzéséhez. Ezt szolgálják az itt megrendezett, lassan hagyományossá váló

közösségi programok, valamint a Te Szedd! akció keretén belül a terület hulladékmentesítésbe való tevékeny bekapcsolódásuk és az érintett két kerület lakóinak bevonása. Mindezzel nemcsak kerületi, hanem fővárosi szinten is példaadó módon járulnak hozzá a környezeti konfliktusok kezelését szolgáló jó gyakorlatok kialakulásához és a környezettudatos szemléletmód erősítéséhez. A kiserdővédők tevékenysége azonban helyben a legfontosabb és leginkább elismerésre érdemes, mivel nemcsak a kiemelkedő kulturális örökséggel bíró Wekerletelep élhető városrészként való megőrzéséhez járul hozzá, de a Kiserdő, mint a légszennyezés hatásait mérséklő zöldfelület megővásával minden kispesti lakos egészséges környezethez való jogának érvényesülését szolgálja.

A Kiserdővédő Csoportot képviseli: Németh Krisztina, a díjat átvette: Molnár Szilvia.

Tóth Katalin Wekerléért díjas

Kati Wekerlén nőtt fel, négyéves korától lakik itt. Volt ideje megismerni, megszeretni Wekerlét.

Közgazdasági végzettségének megfelelő munkakörökben dolgozott könyvelőként, titkárnőként. Nyugdíjazása után hamarosan, 2009 nyarán lett a Társaskör alkalmazottja. Ellátta az elnökség melletti „titkárnői” feladatokat, az iratkezelést és a pénztár ügyeit is intézte. Na meg, amit kértek tőle. És ez nem volt kevés.

Munkába lépése nagyon gyorsan meglátszott az iroda rendjében. Az iratainkat csoportosította, dossziékba rendezte és az elnöki igények

szerint, szigorúan megkövetelte az előírások betartását. Gyorsíró tudományának köszönhetően a közgyűlések állandó jegyzőkönyv-vezetője volt, szinte napjainkig.

Kati rendkívül precízen dolgozott, és szíven viselte a WTE problémamentes működését. Ezeknek is köszönhetjük a Társaskör legmozgalmasabb időszakainak gond nélküli levezénylését. Munkatársainak, a tagnaknak mindig előzékenyen segített, adott felvilágosítást.

Kati 2015-ig dolgozott a Társaskörben, akkor úgy gondolta, jöjjenek a fiatalok. Utódját természetesen nem hagyta magára, türelmesen, precízen tanította be a sokféle munkára.

Persze Kati nem tudott megválni tőlünk. Átállt az önkéntesek oldalára. Azóta is minden hétfőn délután a Társaskörben tölt néhány

órát, ahol kedvesen, hozzáértően áll a betérő érdeklődők rendelkezésére, segít az irodai munkában. A nagyrendezvényeken ott találjuk a WTE sátorban.

És ha Tóth Katiról beszélünk, nem hagyhatjuk említés nélkül kötő-horgoló tudományát, amit nem csak egyénileg, hanem közösségek is művel. A WTE klubjaként, 2009 óta működő Kör-Kötő-Kör vezetését 2013-ban vette át. Ha valaki a Társaskör előtt megy el csütörtök este, vidám társaságot láthat benn, akik kötnek, horgolnak, varrnak, mintákat cserélnek, fonalat gombolyítanak. Mindezt Kati lelkes, odaadó szervező munkájának köszönhetően tehetik.

Köszönjük áldozatkész munkádat, rendületlen aktivitásodat.

Reméljük, még sokáig számíthatunk rád.

Nyáron sem maradunk tanulás, művelődés, szórakozás nélkül.

Részt vehetünk a **Wekerlei Nyári Szabadegyetemen**, amit először a centenárium évében tartottak, aztán tavaly a 110. évfordulón újraéledt, s idén is volt mit megvitatni gyerekekkel, fiatalokkal és felnőttekkel is.

Ha június 24-e, az a Kós Károly téren a **Szent Iván-éji tűzszobor**. Van egy csapat, persze Andrásé a főszerep; tervezés, műsor, szobor-készítés, felállítás, s még a tűzugrásban is részt vesz.

Sok éven át élvezhettük nyaranta a zenepavilonból felhangzó kamarazenei koncerteket. wekerlei, kispesti zenészek szórakoztattak és tanítottak minket a **Wekerlei Térzene** délutánjain.

És hogy ne csak szellemi táplálékot kapjunk, ötödik éve beszélgethetünk, sörözhetünk, miközben zenét is hallgathatunk, a **Wekerlei Sörkörön**.

Ha itt a tél, jön a téli rendezvények sora. Mikulás, karácsonyfa díszítés, majd tél-temetés.

A **Mikulás-várás** eredetileg a Társas-

kör rendezvénye volt, de aztán átvette az irányítást András, kialakítva a wekerleiek által jól ismert formát. A hóesés, a lovas szán érkezése, a Mikulás nagy könyve, az éneklő gyerekek, a kis mézeskalács ajándék, megannyi kedves emlék.

A **Téltemetés**-tavaszköszöntés, a sokszor hosszú tél után, nagyon várt esemény. Ez a Társaskör, és a Wekerlei Kultúrház közös programja, de András is hozzájárult ahhoz, hogy tartalmas, a népi hagyományokat megtartó ünnep legyen. Ő találta ki a tartalmat, gyűjtötte a rigmusokat és tanította be azokat a kikiáltóknak.

És bár újra tavasz lett, még nem értünk a programok végére.

Volt **Wekerlei Pódium**, ebből lett évente két alkalommal a **Wekerlei Kávéház**, ahol baráti társaságok vesznek részt. Nagy örömmel találkoznak egymással és hallgatják András és barátaiak műsorát: filmzenéket, emlékműsorokat, egyes korokat felidéző dalokat, szonókat, időnként verseket, mindent sok ismeretnyújtó prózával kiegészítve. Aki még nem tudná, András ragyogóan

énekel és gitározik, de akár más hangszerrel is próbálkozik.

Önkéntesek Napja volt az Önkéntesek Ünnepe megelőzően, amiben András, ill. a Magyar Kollégium szintén besegít.

És egy különlegesség: a **Tanítók fája**, a Kós Károly iskolában, ami a volt tanítóknak, tanároknak mond köszönetet, állít emléket. Sok ember ötletét, munkáját Romhányi András fogta össze, aki maga is Kósos kisdíák volt.

Összeállt a kép Andrásról? Remélem, igen.

Nagyon szereti Wekerlét, a családjá után, ez a legfontosabb számára. Erről szól az élete. Kitalál, megvalósít, kijár, levelet ír, utána néz, megszervez. Ha kell, szerkeszti a Wekerle újságot, vagy ír bele, ha szükséges, részt vesz a WTE elnökségének munkájában, tárgyal az önkormányzat képviselőivel. Minderről tud, ami Wekerlén történt, történik, talán arról is, ami történni fog. Szereti az embereket, sok barátja van, sok önkéntessel dolgozik együtt. És nem felejt el megköszönni a munkájukat.

Most mi is ezt tesszük.

Köszönjük, András.

Papp Zsuzsanna

CÉGÉR Wekerlei Filmfesztivál – Ipartörténeti és helytörténeti filmszemle 2019. november 9-10.

Harmadszor került megrendezésre a Wekerlei Társaskör Egyesület rendezésében, a Wekerlei Kultúrház és Könyvtár együttműködésével az amatőr és profi alkotók dokumentumfilmjeinek szemléje.

Én a második nap programján tudtam részt venni.

Kezdem a „hivatalos” beszámolóval.

A filmek levetítése után Szabó Mária a WKK igazgatója megköszönte a pályázó alkotók munkáját. 20 film érkezett a felhívásra, ebből előzsűrizés után 10 film került közönség előtti vetítésre. Elmondta, hogy a dokumentumfilmeknek nagy szerepe van az értékek megőrzésében. Ezért fontos, hogy van ez a filmszemle. Megköszönte a zsűri (Nagy Ernő rendező, operatőr, Nagy Tamás helytörténész, Novobáczky Sándor dokumentumfilm rendező, Kós Béla a Dr. Kós Károly Alapítvány elnöke, Péterffy András Balázs Béla-díjas filmrendező) értékes munkáját.

Péterffy András, a zsűri elnöke rövid összefoglalót tartott. Nagy öröm, „klassz utazás” volt számára ebben a munkában a részvétel. Két kategória különösen erős volt, a portré és a településszociológiai filmek. A színvonal egyre jobb. A filmek nézése közben érezhető

a jelenben a múlt. A felhívás amatőr és profi filmkészítőket hív a szemlére. De technikailag nincs „amatőr” alkotó. Sőt tartalmilag sincs. Nem megcsinálják ezeket a filmeket, hanem szeretik, tisztelik az alkotást. Van jövője ennek a műfajnak, ennek a filmszemlének.

Az eredmények:

Küldöndjék:

Alkotói díj: Zajti Balázs rendező, A templomfestő valamint A Dunakanyar és a Szentendrei-sziget titkai című filmeket, kiváló rendezői és operatőri munkáért, fiatal lendületért, a munka iránti tiszteletért.

Közönségdíj: Veteránfilm, rendező, operatőr: Hernáth Csaba, a legnépszerűbb film, jó tempójú, emberi, személyes hangvétel, remek humor jellemzi.

Első helyezettek:

Portréfilm kategória: Horváth Péter portré, rendező: Varga Géza, operatőr: Nagy András, kiváló fotóművészről, kiváló portréfilm.

Településszociológiai film: Szeretünk itt élni, rendező: Gál Tamás, operatőr: Gál Péter, a kárpátaljai Rafajnaújfalú életét bemutató film, minden pátosz nélkül ad példát az igazi hazaszeretetről.

És egy kis szubjektív.

Én három filmet láttam.

Cseresnyés emlékezet címmel, Pataki Béla filmjét. Ő a rendező és az operatőr is. 1938. január 6-án a vásárhelyi református pedagógusok egy értekezletet tartottak, amelyen felszólalt Szénásy Gyula felsőkopáncsi tanyasi tanító, s javasolta, hogy egy tanyai internátust kellene felállítani. „Milyen jó lenne olyat tenni értük, hogy ne vesszenek el a sártengerben.” Ez indította el azt a folyamatot, amelynek eredményeképpen létrejött Hódmezővásárhelyen a Tanyai Tanulók Otthona, a mai Cseresnyés Kollégium elődje. A nevét Németh László Cseresnyés című drámájáról kapta, mert ennek teljes jövedelmét ajánlotta fel az író az intézménynek. Az elmúlt 80 év nehézségeit, szépségeit, változásait ismerhetjük meg a filmből, egykori tanárok, kollégisták visszaemlékezései alapján.

A Veteránfilm két idős urat mutat be, akiknek szenvedélyük, egyben hivatásuk volt a repülés. Bölcsességük, humoruk végigkíséri az eseményeket. Külön élmény volt, hogy az egyik szereplő, Frankó Endre személyesen is jelen volt az eredményhirdetésen. 96 évesen, ez nem kis teljesítmény.

A Szeretünk itt élni filmet mindenkinek látni kellene. Tanulhatunk belőle, hogyan lehet a nehézségekkel együtt is, ha nem is boldognak lenni, de elfogadni ezt az életet.

Elmaradottság, kilátástalanság és pénzhiány jellemzi a mai kárpátaljai Rafajnaújfalú hétköznapjait. A falu mindössze 30 kilométerre van Beregszásztól, de buszjárat alig van, az út szinte használhatatlan. A közintézmények leromlottak, az ukrán nyelvet kevesen ismerik. A fiatalok elvándorolnak, az idősek magukra maradnak. Mindezek ellenére a soknemzetiségű vidéken továbbra is megmaradnak magyarnak. Sokan még vissza is térnek Nyugatról.

Nehéz megszólalni a film után.

Szeretem a dokumentumfilmeket. Tanítanak, gondolkodtatnak, szórakoztatnak. Meltyik, mit...

Papp Zsuzsanna

Az alkotók

Fotó: Papp Zsuzsanna

A Cégér ipartörténeti és helytörténeti filmszemlére települések történetét bemutató filmekkel, településszociológiai és ipartörténeti dokumentumfilmekkel, portréfilmekkel nevezhettek az alkotók. A felhívásra határidőben, szeptember 15-ig 20 db film érkezett.

Az ipartörténeti kategóriába 5, a település helytörténeti kategóriába 3, a településszociológia kategóriába 4, a portréfilm kategóriába 8 dokumentumfilm érkezett. A *Kispest anzix junior* kategóriába nem küldtek pályaművet.

Az előzsűri a legjobbnak ítélt 10 filmet bocsátotta a zsűri elé. Itt a filmek megosztása a következőképpen alakult: az ipartör-

téneti kategóriába 1, a település helytörténeti kategóriába mind a 3, a településszociológia kategóriába 2, a portréfilm kategóriába 4 film jutott tovább.

A beküldött dokumentumfilmek legtöbbje színvonalas, a meghirdetett tematikának megfelelő volt. A zsűri szerint a filmszemle kiemelt eredménye volt a fiatal alkotók megmozdulása. A felhívással olyan kezdő, fiatal filmeseket sikerült megszólítani, akik korunk társadalmi jelenségeire érzékenyek és alkotásaik a kor emberek számára tanulságokat hordozhatnak. Munkájuk által megismerhető, hogy a fiatal felnőtt generáció hogyan szemléli a mai magyarországi és külföldi társadalmat. Úgy

gondoljuk, hogy a hús film figyelemre méltó szám annak tekintetében, hogy eddig még csak három alkalommal hirdettük meg a filmszemlét. Számunkra azt jelzi, hogy van helye egy ilyen jellegű rendezvénynek a filmfesztiválok sorában. Ezt el is várja a nagyközönség, amely vastappsal jutalmazta az alkotókat.

Mi bátorítást merítünk a közönség természetnyilvánításából, és jövőre szeretnénk megszervezni a 2020. évi CÉGÉR filmszemlét.

A 2019. évi filmfesztivál a Nemzeti Kulturális Alap és a Kiszepi Önkormányzat támogatásával valósult meg.

Nagy Tamás

Beszéd a Wekerle-szobornál 2019. november 13.

Kedves Egybegyűlteket! Wekerle Sándorra emlékezünk minden évben novemberben, születése fordulóján. Ha rákeresünk az ünnepeltre, ilyeneket olvashatunk: dr. Wekerle Sándor jogász, politikus, pénzügyminiszter, miniszterelnök, a Magyar Tudományos Akadémia tagja. Jól hangzik.

Egy-egy ünnepi beszéd során általában az a szokás, hogy a szónok felsorolja mindazt az értékes munkát, eredményt, amit az ünnepeltnek köszönhetünk. Őt esztendővel ezelőtt már szakítottam ezzel a hagyomány-nyal, és most sem követem a sablont. Ma azt mutatom be, hogyan látta őt egy kortársa, bizonyos Gárdonyi Géza. Wekerle ekkor 46 éves volt, politikusi életének zenitje előtt állt. Először magát, Wekerle Sándort mutatja be az író, majd betekintést nyerhetünk az akkori politikai élet boszorkánykonyhájába: mi volt akkor a magyar arisztokrácia legnagyobb problémája, hogyan jött létre az a törvény, amely előírta a polgári házasság kötelező intézményét.

Na, halljuk akkor Gárdonyit – Wekerléről!
Magas, testes ember. A súlya 156 kiló. Járása nehézkes és a lábahegyét befelé fordítva jár, ami akkor is rosszul állana neki, ha nem volna magyar miniszterelnök.

Az arcát beretválja és az első pillanatra a lakáj batását teszi az emberre, később azonban csak előnyére válik finom szögletű fehér nagy arcának, amelyen a vidámság és ravaszság derüje játszik folyton, míg apró fekete szeméből az elmesség kiragogy.

A haja szürke, rövid és tuskés; gondos oldalválasztékkal hordja. A fülei mellett egy kis szakállfélét hord, ami jól áll neki. Rendesen fekete kabátban jár és fehér nyakkendőt visel.

Kedves étele a sonkacsánk. Kedves olvasmányja Szekspir. Kedves nőtája „Nagypénteken mossa holló a fiát”. Az illatszerek közül a heliotropot használja.

Szereti Szilágyi Dezsőt, Csáky Albint, József főherceget és tiszteli a szőke asszonyokat.

Mindig dolgozik és mindig siet. Gyakran látom őt végigrohanni a folyosón, be egyenesen a buffetbe és ahol egy portói pörköltet bűvészi gyorsasággal kap be; utána elszí egy fél szivart (Uppmant) s azzal tíz-tizenöt embert kihallgat a kis miniszteri szobában. Innen mindenki boldog arccal távozik.

Ómaga még boldogabb arccal siet végig a folyosón, de mielőtt az ülés-terembe lépne, a félszivartját beledugja a gázlámpa csavarójába. Jó lesz az öt percnyi szünet alatt.

A teremben nem üdvözlöl senkit. Már a belépésekor a szónokra függeszti a tekintetét. Leül. Hallgat egy percig. Akkor már tudja, miről van szó.

Ha felelni akar, följegyez egy két pontot, de sohase láttam, hogy azokra a beszéde közben szüksége volt volna. A memóriája jó. Az áttekintése tiszta. De ritkán hatol a mélyre; szívesebben csapong a felszínen és átengedi magát az elméje játékának.

Innen van az, hogy hallgatva őt, azt mondjuk: – Ez nagy és zseniális államférfi.

Énekelve beszél. Beszédében tűz van, az elmének az a tüze, amely csak a nagy poéták, művészek és nagy rögtönzők tulajdona.

Wekerle poéta, előadóművész, és kitűnő rögtönző. Mint poéta sajátos megvilágítást tud adni a tárgynak és megkapó formákat talál. Az embert beleragadja abba a nézetbe, amibe ő is ringatózik, hogy ez a világosság napfény, pedig csak villamvilágítás.

Mint előadóművész az arcának pikáns, gúnyos és derült színjátékával kíséri minden mondatát. Néha el is komolyodik és önérzetes fellebogással csapkod jobbra-balra, nem ritkán olyan hévvel, hogy magát is megsebzí, vagy pedig fedetlenül hagyja a vékonyabbik oldalát, ahova egy Appónyi vagy Horváth Gyula nem is kékí a ripszattal.

De főképpen azzal ragadja a beszéde sodrába a hallgatók lelkét, hogy mindig rögtönözve beszél és míg ötletei káprázatóan cikáznak, egy másodpercnyi időt nem enged arra, hogy a szavait beszéd közben mérlegelhesse a hallgatóság. Az új meg új képek és fordulatok forgatóba ragadja magát a hallgatóság figyelmét. Megrohan, elkábít és kikacag. Olykor a legérdekesebb pontoknál a lélekzetek is elállnak. (...)

Hát lássuk, hogyan készülnek a korszakalkotó kérdések? A magyar arisztokrácia egy része – az utóbbi évtizedben – koldussá lett és kispródozott úgy a főrendiházból, mint a közélet színpadáról, a más része azonban felgazdagodott.

Ez a felgazdagodott rész úgy van most, mint a pálmák az üvegházban. A pálmák az üvegházban nőnek és egyszer csak megakadnak a tetőnél. Át akarják nyomni az üvegtetőt. Levegőre kíváncsoznak. A magyar arisztokrácia levegője az udvar. Csakhogy az meg nincs.

Az udvar Rudolf halála óta kriptá. (...) A mágnásnőknek, a főúri leányoknak új generációja nőtt azóta és az a generáció szomorúnak, elviselhetetlennek érzi a sorsát. Nincs tér, ahol ragyoghasson, szerepelhessen, virágozhassék a maga levegőjében. Hol csillogtassa a gyémántjait? Hol ragyogtassa a nevét? Hol keveredjék név a névvel, család a családdal, érdeke az érdekekkel, ha az udvar levegőjében nem. (...)

Ezért játszódozott elő végre a polgári házasság kérdése, hogy a király egy országos bonyodalomnak elviselhetetlen unalmaiba keveredjék és hogy alkotmányos érzületét összeütközésbe hozzák katolikus buzgóságával, és így miután a

liberalizmusnak ellene szegülni ereje nincsen, de viszont klerikalizmus érdekeinek sem engedheti át a kezeit a sok innen-onnan való zaklatást megújja és tért ad a változásnak.

Hát bizony Wekerle maga is alig vette észre, hogyan kerül a kezeibe a liberalizmus zászlója. De ha már megfogta, úgy fordította azt, hogy a nemesebbik oldalát vetette fölül és most már az arisztokrácia új módok fölött gondolkozhatik.

Eddig Gárdonyi. De, hogy megérezzük, hogy ennek a nagyformátumú politikusnak milyen közegben kellett dolgozni, gondoljuk meg: a magyar arisztokrácia legnagyobb problémája a honfoglalás ezredik évfordulójának idején az volt, hogy leszűkült az a tér, ahol ragyoghatna, ahol nevét, gyémántjait csillogtathatná. Ahol az érdekek keveredhetné az érdekekkel.

És Wekerle ebben a környezetben művelt csodát. Nem saját hatalmának erősítése, nem saját gazdagodása volt a cél: nemzetben gondolkodott.

Most lessünk be az ő gondolataiba: hogyan látta, miként viselkedjék egy politikus?

Nem elég, hogy valaki becsületes legyen, a látszatot is kell, hogy megőrizze. Ezért mindenki nemcsak rokonaiért, de még barátaiért és közelebbi ismerőseiért is bizonyos fokig felelősséget visel. Ígérni semmit sem kell; ha lehet, tegyen az ember valamit. Legfeljebb akkor ígér az ember, ha kezét önmaga megkötni kívánja. (...)

Egyes esetekben tanácsot kérni kisebb emberektől is lehet, mert ők láthatják a kérdés oly oldalait is, melyeket az, aki magasabban áll, talán éppen annál fogva nem láthat.

Valaki lehet igen lojális pártember és igen határozott politikus anélkül, hogy sértő és udvariatlan lenne, vagy a gyűlölséget a magánéletbe is átvinné.

A magasban könnyű megszédülni: ott maga a levegő is kábít. De, aki egy alkotmányos ország factora, annak gyökere a nemzetben van, s mindenki, ahonnan eredt, oda gravitáljon vissza.

A hatalom hosszas birtoka minden embert átalakít, – de a legjelesebbeknél ezen processzus leglassabban megy.

Az ember ne csak jó magyar ember legyen, de annak tartassék is mindenkor.

E gondolatok megszületése óta sok víz lefolyt a Dunán. Mire menne ma Wekerle Sándor ezekkel a magasztos ideákkal? Ha azt látná, hogy politikus társai már a látszatot sem tartják fontosnak. Amikor a gyűlölködés szítása rutinná vált. Amikor senki véleményét nem kéri ki, mert minden tudás náluk van.

Mi mindenesetre köszönjük önnek Wekerle Sándor miniszterelnök úr, hogy nekünk nemcsak kedves telepünket adta, de olyan fogódzókat is, amelyek bennünket, kisembereket segítenek eligazodni ebben a furcsa világban.

Rombányi András

Önkéntesek ünnepe a Dunán

A Wekerlei Társaskör Egyesület az Önkéntesek Ünnepét idén egy kis-dunai kenutúra keretében rendezte meg. Az eredeti, júniusi időpontban elmaradt a program a nagy kánikula miatt. Szeptember végére hirdettük újra. A túrát az EVENTUS Kenu Klub szervezte.

Rövid oktatással kezdődött a nap, a vízi közlekedés alapvető szabályait ismételtük át. Megkaptuk az evezőket, a mentőmellényeket, elosztottuk a helyeket és vízre szálltunk. 4, 5 és 6 személyes túrakenukkal szeltük a vizet. Az időjárás kegyeibe fogadott minket, mire elértünk Kolonics György többszörös olimpiai és világbajnok kenus emlékművéhez, a nap is kisütött. Jó hangulatban érkezünk a Kis-Duna szigetszentmiklósi holtágához, ahol

igazán szükség volt a kormányos és az evezősök együttműködésére. Rövid út megtétele után kikötöttünk Dunaharasztin. Itt a gyerekek játszottak, a felnőttek beszélgetéssel, sétával töltötték el az időt. Újra hajóba szálltunk, irány az egyesület telephelye.

Visszafelé a szél és a hullámok próbára tették az amúgy is hiányos evezési tudásunkat. Végül mindenkinek sikerült borulás nélkül megtenni a kb. 15 km-es távot. Kikötés után kissé elgémberedett végtagokkal partra tettük a hajókat.

Megbeszéltük élményeinket, abban mind-

Fotó: Romhányiné Kovács Mária

annyian egyetértettünk, hogy gyönyörű volt a táj, szívesen jövünk máskor is. Készítettünk egy csoportképet, aztán irány haza.

Így ért véget ez a rendhagyó, de nagyon kellemes nap. Köszönjük.

Darvas Tamás

Távol Wekerlétől

Ez még tavaly történt. Egy kelet-szlovákiai kisvárosban a novemberi nappalokat még a vénasszonyok ragyogták be, de reggelentére bizony jégvárak vonták be a tócsákat, s megmecsillant a tájon a dér, jelezvén lejárt a banyák ideje. Nem kellett sokat várni, a tél előre küldte sívító szeleit, amik elkergették az itt-ott megbúvó nyanyákat. Luca napjára december kitakarította az ősznek még a maradékát is. Hogy akkortól ő az úr, azt szűnni nem akaró havazással hozta a kisváros tudomására. Csönd telepedett mindenre.

Hétköznap van, s igen kora reggel. Még sötét. Mi ez a zaj? Seprű meg lapát volna? Az, bizony az! A házak gazdái már talpon, mind a portája előtt szorgoskodik. Nem érheti őket az a szégyen, hogy a reggel munkába igyekvők maguk tapossanak utat az arasznyi hóban! Élcelődve fogadják a később érkezőket, tán csak nem akarta megvárni, hogy helyette is söpörjenek? Persze, jó pálinka fejében arról is lehet szó. Az utca végén buszmegálló, oda tartanak legtöbben a korán kelők közül. Ott még nincs ellapátolva a hó. Mondják, a buszvállalat

küld majd embereket, de mire ők ideérnek, még valaki elcsúszhat. Rossz esetben kezét, lábát törheti.

Azok a tót atyafiak meghányják-vetik a dolgot, majd egy csoport kiválik közülük, s egy-kettőre a megállóból is elhányják a havat. Az utcabéli férfiak a nagyjával végeztek, maguk is munkába igyekeznek. A hó közben szakadatlanul hull. A frissen esett majd az asszonyok vagy a gyerekek még iskolába menés előtt elseprik.

Milyen jó volt ezt megtapasztalni. Senki nem zsörtölődött, senki nem mutogatott másra. Mindenki tudta, mi a teendője.

És nálunk Wekerlén?

Nagy Tamás

Elhunyt Lukács Gyula

Szinte mindenki ismerte őt a telepen. Ő volt a wekerlei Hulk Hogan. Még bajuszát is úgy vágta. De belőle nem lett pankrátor. Békés természetű volt, nem akart fizikai erővel győzni mások felett.

Wekerlei srác volt. Itt éltek szülei, nagyszülei. A Madách utcai óvodába (ma rendelő) és az I-es iskolába (ma Pannónia) járt. Rézművesnek tanult, apja mesterségét folytatta. Aztán egyszer csak kinyílt előtte a világ. Belecsöppent a cirkuszi szakmába.

Erős, nagyon erős fiú volt, így aztán felfigyelt rá egy wekerlei ember, Deschán Miklós és elhívta őt egy akrobata-csoporthoz. A banda minden tagja wekerlei volt. Saját pénzükön béreltek termet és gyakoroltak, gyakoroltak. A kemény munka meghozta gyümölcsét. A cirkusz zárt világa

befogadta őket, elismerte tudásukat. A Marosi csoporttal – melyben ő volt az „untermann”, azaz a tartóember – többször is bejárta az egész világot. Nagyon magas színvonalon dolgoztak, volt olyan számuk, amit csak ők csináltak, azóta sem mutatja be azt egyik csoport sem. Amikor véget ért a rivaldafény-korszak, hazajött, pedig választhatta a volna a világ bármely táját. Angolul, oroszul, olaszul, németül beszélt. De neki a Wekerle volt az otthona.

Alapító tagja volt a Wekerlei Polgárok Önvédelmi Csoportjának (a kispesti polgárőrség őse), majd a Kispesti Polgárőrségnek (ez utóbbinak alelnöke, majd elnöke). Önkéntes munkája során is mindig higgadt tudott maradni, pedig a szolgálatát ellátó polgárőrt időről-időre készakarva bosszantja egy-egy magát erősnek képzelő részeg. Felmérte, hogy milyen következményekkel járna, ha egyszer elvesztené

a fejét. Nem ivott, kéthavonta legfeljebb egy pohár bort.

Pár éve elköltözött a Wekerléről. Azután mégis visszajött, mert ez volt az otthona. Így vallott erről:

Wekerle, az csoda. Ilyet, ehhez hasonlót nem láttam, bármerre jártam. Ezek a kis házak, ezek a kertek hozzá. A kis utcák, amelyeken az idegenek eltévednek. Feleséggel évekig sétáltunk, hogy megismertessem vele a környéket. Nekem a Petőfi tér, azelőtt Fő tér (ma Kós Károly tér) a kedvencem. Az mindig központi hely volt, ahol az ember találkozott barátokkal. A léggör, ami itt a Wekerlén van, az megfizethetetlen. Általános iskolás koromban mentünk és rajzoltuk a házakat. Akkor szerettem meg igazán. Szeretem a telepet. Nagyon örülök, hogy módomban van itt lakni. Nekem ez a hazám. Nyugdíjas koromat is szeretném itt tölteni, és majd innen kiköltözni a Honvéd-pálya mellé.

Gyula kiköltözött a Honvéd-pálya mellé. Legyen békés a pihenése, mint, amilyen az élete volt! Szevasz, Gyula!

Romhányi András

Padlások kincsei

Kezemben tartok egy nagyméretű, keményfedelű vonalas füzetet. A belső borítón látható pecsét arról tanúskodik, hogy a díszes borítású füzetet Kispesten, az Üllői út 123. szám alatti Fischhof Henrik Papír- és Könyvkereskedésében vásárolták. A füzet ára: 4-.

4- mi? Ezt a benne található két jegyzőkönyv dátuma fogja eldönteni.

A jegyzőkönyvek 1938. június 4-én, illetve 11-én vették fel. Mindkét alkalommal a „Szépbelyi-féle vendéglőben tartott táboron”. (A vendéglő ma a Wekerle nevet viseli.)

Az első jegyzőkönyv:

„Felvetett Kispest II-ön (ez Kispest akkori II. kerülete, azaz Wekerletelep - a szerk.) a Turul Szövetség budapesti orvoskari Csaba b.e. (b.e. bajtársi egyesület - a szerk.) wekerletelepi alakuló táborán a Szépbelyi vendéglő I. emeleti termében 1938. június 4-én, du. 6 órakor.

Jegyzőkönyvet írta Lugossy Anikó, a kispesti »Horthy Miklósné« íródeákja.

Tábor vezetői Sánta Gábor, a Csaba b.e. örökös és tb. ügyvezető alvezére, mozgalmi ügyosztály alvezére.

Jelen vannak még: Mátra Edith, Nagy Margit, Kováts Józsa, Mátra Julia, Szabó Mária, Csákány Klára, J. Ruzs Erzsébet és Polónyi Géza a Pestszentlőrinci »Hunyadi János« törzs törzsfője.”

A jegyzőkönyv tudatja, hogy Sánta Gábor táborvezető, miért tartja fontosnak, hogy a Turul Szövetségnek Wekerlén is legyen női törzse.

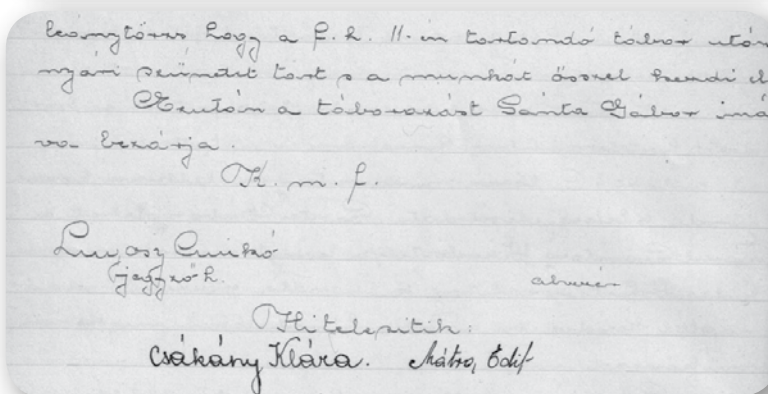
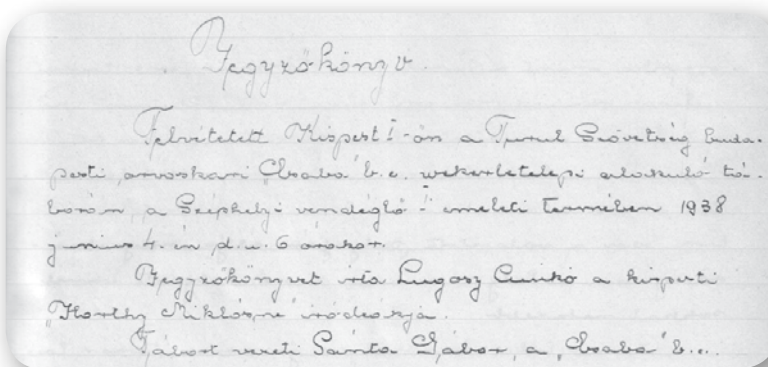
„Ismerteti azokat a szempontokat, amelyek miatt Kispest II-ön is indokolt és lehetséges a Turul női törzs felállítása. Hangoztatja, a női társadalom szervezeti összefogásának szükségességét, hogy úgy egységbe tömörítve a magyar nő, a fiatal leány és családos anya megtehesse Hazája érdekében mindazt, amit a nemzetvédelmi szempontok erkölcsi élet, kultúra, szociális elvek gazdasági téren és egészségvédelem tekintetében nemcsak a férfiaknak, de minden magyar nőnek is szigorúan előírnak.”

Ezt követően hat és fél oldalon át taglalja a jegyzőkönyv a táborvezető részletes előadását, amelyet röviden úgy foglalhatunk össze, hogy a Trianon utáni csonka ország népességének bővülésében, az élők egészségi állapotának javításában, s ezek propagálásában a nők a legfontosabb szereplők. Ezért minden – s különösen az ilyen erkölcsileg magas színvonalú – közösségekben törekedni kell a Turul

Szövetség női szervezeteinek létrehívására. Ennek útja a rátermettség bizonyítása a Turul vizsga letételével, ezáltal bajtársává válni, az azzal járó jogokkal és jelvény viselésével.

Az alakuláson azt is elhatározták a jelenlévők, hogy nevezzék el a leánytörzset »Eger vár hőseiké asszonyáról, Dobó Katicáról. Az indítványt a leányok lelkesen fogadták.”

A jegyzőkönyvet gyöngybetűvel írta Lugossy Anikó, a Turul Szövetség kispes-

ti »Horthy Miklósné« leánytörzs íródeákja, hitelesítették: Csákány Klára és Mátra Edit.

A második jegyzőkönyv:

Sokkal rövidebb az elsónél. míg az hét és fél oldal, ez utóbbi mindössze kettő és fél, szintén Lugossy Anikó kézírásával. Ez esetben a jegyzőkönyvvezetőn, valamint a már ismert Sánta Gáboron és Polónyi Gézákn kívül kilenc lány vett részt. Itt elhatározzák, hogy a munkát ősszel folytatják. Ezen az ülésen a táborvezető kiosztja a személynyilvántartó ívet, amelyet a nyáron ki kell tölteni. Felhívja a figyelmet arra, hogy »ennek az ívnek a pontos kitöltése azért fontos, mert ott láthatjuk, hogy a családban van-e zsidó,.....mert az egész családjában nem szabad zsidónak lenni, aki be akar lépni a Turulba.”

A jelenlévők maguk közül megválasztják ideiglenes vezetőiket: Lugossy Anikót törzsfőnek, Mátra Juliát kincstárosnak, Kováts Józsa jegyzőnek.

Ezt a jegyzőkönyvet csak Lugossy írta alá, hitelesítés nem történt.

A füzetben több bejegyzés nincs.

Az az az idős hölgy, akitől ezt a (kor)dokumentumot kaptam, úgy emlékezett, nem jött létre a tervezett leánytörzs. Ennek két oka lehetett. Az első az, hogy a leányok otthonról nem hozták magukkal antiszemita nézeteket, mi több, barátjaik – akár a jelenlévők – között több izraelita hitű is volt. A másik ok is nyomós lehetett: a telepen a még több szülésre való buzdítás neveléses lett volna, hiszen itt nem volt ritka az a család, amelyikben 4-6 gyermeket neveltek. Az itteni leányok között sokan voltak olyanok, akiknek családját a trianoni békediktátum elűzött egykori lakóhelyéről, s emiatt inkább a revizionista elvek vitték őket a Turul mozgalom közepébe. A szegényeken, az elesetteken, a kiszolgáltatottakon reméltek segíteni a Szövetségben belül.

A krónikás azt reméli, az idős hölgy jól jellemezte az akkori wekerlei ifjú hölgyeket.

A füzet ára 4-, azaz négy pengő volt. Vajon ki fizette?

(A Turul Szövetség a Horthy-kori Magyarországon legjelentősebb egyetemi ifjúsági szervezete 1919 és 1945 között. Jobboldali radikális alapállás, keresztény-nemzeti gondolkodás, militarizmus, trianoni revizionizmus és antiszemitizmus, a zsidóság visszaszorítására irányuló törekvések jellemezték. A Turul a Horthy-rendszer fajvédő alapról kritizálta, s követelte a zsidó- és németellenes „örségváltást”,

valamint, hogy a keresztény parasztságot politikai, gazdasági és szociális jogokkal ruházzák fel. A 30-as években szociális tevékenysége felerősödött, támogatta a szegény diákokat, szabadidős és népjóléti civil tevékenységek sorát szervezte. Tagjainak száma ekkor elérte a 40 000-et, ideológiai bázisa szélesedett, népi, baloldali elemekkel bővült, tagságában kommunista, ill. nyilas szimpatizánsok is jelen voltak. ...

Egyetemistaként Turul-tagként is tevékenykedett több, a Rákosi-korszakban ismertté vált kommunista személyiség, így Losonczy Géza újságíró, Kállai Gyula, a Dobi-kormány külügyminisztere (1949–1951), Zöld Sándor, belügyminiszter (1950–51), Janikovszky Béla, szegedi ÁVO parancsnok, Komlós János felettese, ... (Wikipédia).

A Kispesti Állami Munkástelepen élők közül 1920-ban 615 fő vallotta magát izraelita hitűnek. (László Gyula: Wekerle állami munkástelep monográfiája, 1926.)

Nagy Tamás

Ólom a csapvízben?

Kell-e tartani a csapvíz ólomtartalmától a Wekerletelepen? Magas kockázatú területként szerepelt a Wekerletelep abban a Wekerlei újság idei tavaszi számában bemutatott kutatásban, amelyben a Nemzeti Népegészségügyi Központ (NNK) az ivóvíz ólomtartalmát vizsgálta. Megszülettek az eredmények.

Az ivóvíz által bevitt ólom mennyiség-vizsgálat a célja annak a kutatási programnak, amely a Nemzeti Népegészségügyi Központban indult az EFOP-1.8.0-VEKOP-17-017-00001 projekt keretében.

A kutatás egyik fontos feladata a hazai csapvizek ólomtartalmának országos szintű felmérése. Ez az ún. Feltárási monitoring program. A megvalósításhoz a kutatók 60 mintaterületet választottak ki országszerte, ahol fél éven keresztül havi rendszerességgel vesznek mintát a jelentkező lakosoknál és az intézményekben.

Az egyik ilyen kijelölt mintaterület volt a Wekerletelep is, amelyet a kutatók az előzetes adatok, elsősorban az épületek kora alapján magas kockázatú területként soroltak be. A 2019. március és augusztus között zajló felmérés során a kutatók összesen 138 helyről vettek kétféle mintát: egyet előzetes folytatás nélkül (csapnyitási minta), egy másikat pedig 1 perces folytatás után (kifolyatott minta).

Az eredmények alapján a mintavételi helyek kb. 40 százalékánál a csapnyitáskor vett vízminta ólomtartalma határérték, azaz 10 mikrogramm/liter felett volt (1. ábra). A legtöbb esetben az 1 perces folytatás hatására csökkent az ólomtartalom, a helyszínek felében már ez az egyszerű beavatkozás is elegendő volt ahhoz, hogy az ólom koncentrációja határérték alatt legyen (1. ábra).

A mintavételi pontok térbeli elhelyezkedését a 2. ábra mutatja. A sötét színű jelölők jelzik azokat a pontokat, ahol folytatást követően is határérték felett maradt az

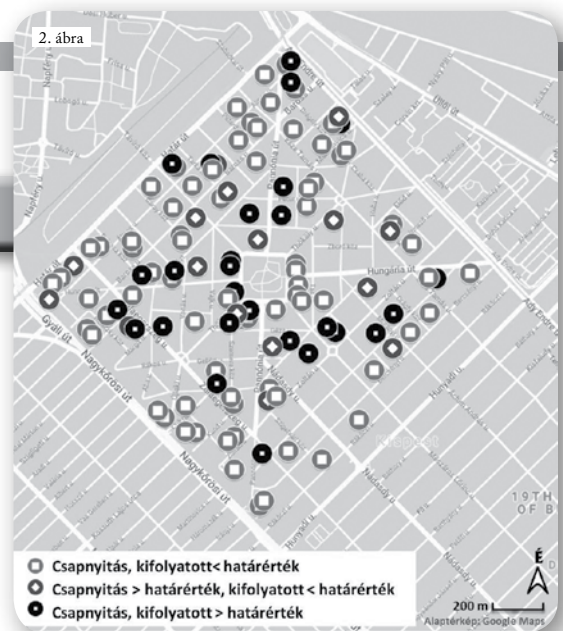
ólomkoncentráció, a többi ponton vagy már csapnyitáskor is megfelelő volt, vagy egy perc folyatással határérték alá csökkent.

Az eredmények azt mutatják, hogy a nemzetközi ajánlásokon alapuló módszertan alapján választott 6 fokú kockázati skálán (1: legjobb, 6: legrosszabb) Wekerletelep 5-ös kockázati besorolást kapott. Az NNK munkatársainak részletes tájékoztatása segítségével az ólomtartalom átmeneti intézkedésekkel csökkenthető. Az egyéni szabott személyes tanácsadásért forduljon bizalommal a feltaro@nnk.gov.hu email címen az NNK kutatóihoz.

Kutatás az egészséghatásról

Legutóbb arról is beszámoltunk, hogy az ivóvízzel bevitt ólom esetleges káros egészséghatásának értékelésére is kutatás indult az NNK-ban. A kutatáshoz kiterjesztették a korhatárt: 6 és 14 év közötti gyermekeket vizsgálnak, amelyre továbbra is várják a jelentkezőket.

A szervezetbe jutó ólom a véráramon át fejt ki a káros hatásait. A véráramból az ólom nagyrészt a vizelettel távozik. A magzatok és csecsemők a legérzékenyebbek a káros egészségi hatásokra, mivel 4-5-ször nagyobb mennyiségű ólomot vesznek fel, mint a felnőttek, ezen kívül a testtömegükhöz viszonyítva fajlagosan sokkal több vizet

A Wekerletelepen vett minták elhelyezkedése

Forrás: NNK

fogyasztanak. Több tanulmány is foglalkozik a vérólom szint és a gyermekek intelligenciájának összefüggésével, valamint különböző fejlődési zavarokra való hatásával.

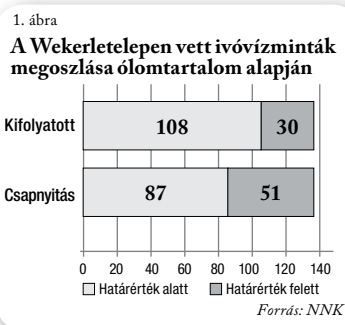
A kutatás során az ivóvíz általi ólombevitelnek kitett és nem kitett gyerekeket hasonlítanak össze 2019. november és 2020. május közötti időszakban. Első lépése a csapvíz ólomtartalmának felmérése a gyermekek otthonában. Ezt követően a szakértők megvizsgálják a gyermekek vizeletében lévő ólom mennyiségét, majd egy játékos teszt segítségével felméri a gyermekek intelligenciaszintjét (IQ). Végeztül kérdőíves felvétellel rákérdezik a gyermek egészségi állapotára, mentális állapotára, esetleges betegségeire. A kutatás eredményeként az NNK munkatársai összehasonítják az ivóvíz eredetű ólombevitelnek kitett és nem kitett gyermekek vizelet- és intelligencia szintjét.

A kutatásra folyamatosan várják azon családok jelentkezését, akiknek 6-14 év közötti gyermeke van és érdeklő, hogy gyermeke mentális állapotát befolyásolja-e a csapvízben előforduló esetleges ólom. Mivel ivóvíz általi ólomtartalomnak kitett és nem kitett gyerekeket hasonlítanak össze, így olyanok jelentkezését is várják, ahol nem volt nagy az ólomtartalom a csapvízben, vagy korábban még nem vizsgálták.

További információ, jelentkezés: olom@nnk.gov.hu

Vargha Márta

Nemzeti Népegészségügyi Központ

Mátrix – mi történt tavasz óta?

A Wekerle újság idei tavaszi számában egy olvasói levélen keresztül számoltunk be a Mátrix Oktatási Központ hétvégi képzései miatt kialakult áldatlan állapotokról. Több lett a szemét, az épület előtt dohányzók miatt nem lehet ablakot nyitni, elviselhetetlen a trágár beszéd. A környéket – utcákat, kocsibeállásokat, zöld területeket – ellepik a parkoló autók, nem

egyszer balesetveszélyes helyzeteket előidézve. Megkeresésünkre akkor az oktatási központ vezetője az alábbi megoldást ígerte: „Most van a szerződés aláírás alatt, melynek kapcsán egy hasonló ingatlant megvásárolunk (Budapest másik területén), ahova **át tud** költözni a felnőttképzésünk. Biztos vagyok benne, hogy ezzel az átcsoportosításunkkal mindenki – a

panaszos is – meg lesz elégedve.” Miután a felnőttképzés láthatóan nem költözött el a Kós Károly térről, sőt információk szerint egy újabb, magániskola is nyílt az épületben, a WTE elnöke októberben levélben kért tájékoztatást az aktuális helyzetről az oktatási központ vezetőjétől. Lapzártáig nem érkezett válasz, miért nem tartották be a tavaszi számban megjelentetett ígéretüket, miért nem költözött el a felnőttképzés.

Englener Attila

Váltás a közétkeztetésben Most jobbat főznek ki?

Régóta közbeszéd tárgya a közétkeztetés sorsa, minősége Kispesten. A 2012-ben tíz évre szerződött szolgáltatóval, a Pensió 17 Kft.-vel szemben rengeteg minőségi kifogás merült fel. Volt egyeztető fórum a felek között, lakossági petíciók születtek, a cég jogászai még perrel is fenyegették az elégedetlenkedő szülőket. Ezután évekig az étlapértekezletek lettek a fogyasztók, intézményvezetők panaszainak fórumai. Közben egy 2014-es EMMI rendelet a megszokottól eltérő fogásokat és ízeket hozott. Az új szisztémában a cég is kereste helyét, de a fogyasztók sem voltak mindig elégedettek. Újságunk annak kapcsán vette elő a témát, hogy az önkormányzat a nyáron úgy döntött, új szolgáltatót választ, tízéves időtartamra. Tette ezt azután, hogy sokáig úgy tűnt, a Városháza nyitott egy egészségesebb, jobb minőségű, önkormányzati üzemeltetésű non-profit menzára. A kiválasztási folyamat közepén kerestünk meg három képviselőt kérdéseinkkel: Ferenczi Istvánt, Lazányi Ferencet és Vinczek Györgyöt.

„Nem speciális kispesti probléma a közétkeztetés, országosan is nehézségekkel teli” – mondta Vinczek György, aki az elmúlt öt évben alpolgármesterként felügyelte ezt a területet. Kiemelte, hogy a szülői befizetés a szolgáltatói díj legfeljebb 60 %-át fedezi, a többi forrást a kerület teszi hozzá. A tállalás költségeit szintén az önkormányzat állja.

A kispesti önkormányzat 2012-ben a Pensió 17 Kft.-vel kötött szerződést, ma a jogutód Klassz Menza Kft. szolgált a kerületben. Vinczek György elmondta, többszöri áremelés után 2018-ban már nettó 545 millió forintot kapott a szolgáltató az óvodákba, iskolákba, szociális intézményekbe szállított ételért.

Az önkormányzat azért döntött az új szerződés kiírása mellett, mert a cég jelezte, gazdaságilag már nem fenntartható a szolgáltatás. Az önkormányzat közbeszerzési bizottságának tagja, Lazányi Ferenc ennek kapcsán azt mondta, a cég újabb áremelési kérelmet adott be, amit az önkormányzat már nem fogadott el.

Az új kiírással kapcsolatban Vinczek megjegyezte, egyetlen kiírás sem képes jól definiálni a minőséget, de műszaki és szakmai feltételeket előírhatnak, például a közreműködők végzettségére vonatkozólag. Ez azonban csak az ajánlat megítélés ellenőrzött feltétel, ám a körülmények az évek alatt változhatnak. Vinczek szerint ezért hosszú a tízéves időtartam egy ilyen szerződésre. Az új kiírásban évenkénti egymilliárdos keretösszeg szerepel, ami a korábbi szolgáltatási díjnál kb. 40%-kal magasabb. Még nem döntött, hogy ebből mennyi hárul a fogyasztókra. Vinczek, aki a közbeszerzés elbírálásában is részt vesz,

úgy tudja, hogy az eddigi szolgáltató nem fog pályázni.

Lazányi a közbeszerzési feltételekről beszélt bővebben. A kiírás műszaki tartalma a képviselő szerint részletesen leírja, hogy minek kell megfelelnie a szolgáltatónak, és szerepelnek benne a vonatkozó minisztériumi rendelet közétkeztetéshez kapcsolódó táplálkozás-egészségügyi előírásai. Pl. hogy mi egy adag, miből, mennyit és milyen gyakorisággal kell, illetve lehet adni. A szolgáltatónak kártérítési biztosítási alappal is rendelkeznie kell, erre a legmagasabb kérhető összeg van a kiírásban.

„Az gondolom, hogy ez a biztosítéka a szolgáltatás megfelelő minőségének. A kiírás elég szigorúan meghatározza, hogy milyen irányt lehet vinni a közétkeztetésbe és ezekkel a feltételekkel >szankcionálni is lehet< a szolgáltatót. Ezen kívül az önkormányzat diétetikus bevonásával plusz feltételeket emelt be a műszaki tartalomba” – mondta Lazányi.

A közétkeztetéssel aktívan foglalkozó Ferenczi István nem a közbeszerzés feltételeiben látja a gondot. „Szerintem itt nem a műszaki tartalomról kell beszélni elsősorban, és nem arról, hogy mit égettek oda és mikor, mivel az egész sztrukturális bajok vannak. A kérdés az, mitől fognak egészségesebb alapanyagokat használni, mekkora a szolgáltatás környezetterhelése az alapanyag beszerzéstől a maradékig, vagy akár arról is, hogy érez-e felelősséget az önkormányzat azért, hogy a szolgáltató a telephelyein hogyan bánik a dolgozóival, akiknek jelentős része kispesti. Nyilvánvaló például, hogy a jelenlegi rendszer iszonyú pazarló a rengeteg kidobott maradék miatt. Ennek egy részét az adja, hogy a 100%-ban támogatott fogyasztók nem érdekeltek abban,

hogy lejelentsék, ha betegség miatt nem kérnek ebédet – így ez megy a kukába, miközben az önkormányzat kifizette.”

Ferenczi aggályosnak látja, hogy a testület nem tárgyalta az új közbeszerzési kiírást, azt csak a kiírásról döntő közbeszerzési bizottság látta. Szerinte, ha a hivatali bürokráciába, majd a titkos közbeszerzési bizottságba dugják el az ilyen témákat, akkor a képviselők képtelenek beleszólni abba, hogy az általuk képviselt emberek milyen szolgáltatást kapnak.

Vinczek György nehéz, vitákkal terhelt időszaknak írta le az elmúlt öt évet a közétkeztetésben, olyan témának, amiről nehezen lehetett politikától mentesen beszélni. A jövőt abban látja, hogy a meglévő piaci szereplők új megoldásait kell keresni. Lazányi Ferenc szerint sok szülő hajlandó lenne többet fizetni a jobb ebédért. A rászorulókat pedig, akik egy magasabb díjat már nem tudnának vállalni, az önkormányzatnak kellene a jelenleginél nagyobb támogatást adnia.

Ferenczi István elmondta, az ő közreműködésével az elmúlt években a kispesti közétkeztetéssel foglalkozó hivatali szereplők több konferencián is részt vettek, hogy más modelleket ismerjenek meg. Elindult egy közös gondolkodás arról, milyen feltételei és akadályai vannak egy ökológus és egészséges menzának. A többek között Szarvason is működő önkormányzati tulajdonú közétkeztetési modell célja szezonális és friss, környéken termelt áruk előnyben részesítése a giga-szolgáltatók által a legolcsóbban, akár távoli hűtőházakból beszerzett sokszor gyatra minőségű mirelittel szemben. Ehhez több helyi főzőkonyhát üzemeltetnek, ahol a konyhavezető közvetlenül szembesül a panaszokkal és dicséretekkel. „2019 elején azzal indultunk, hogy létrejöjjen a kerületnek egy kísérleti modellje néhány óvoda vagy iskola bevonásával” – mire tavasz végén kiderült, hogy a hivatal jogi osztályán már dolgoznak egy új közbeszerzésen. Ferenczi akkor azt az információt kapta, hogy a választások előtt ezt az eljárást biztosan nem indítják el, ám a jegyzőtől további tájékoztatást nem kapott többszöri érdeklődése után sem.

Miért nem vágott bele az önkormányzat a saját tulajdonú szolgáltatásba? Minden megkérdezett szerint drágább a helyi árut felhasználó menza, a nyers alapanyagok feldolgozása pedig több ember foglalkoztatását is igényelné a konyhákban. De abban is egyetértettek, hogy a jelenlegi egy ebédre eső körülbelül 420 forintos alapanyagköltség és 190 forintos rezszi nem reális ár. Valószínűleg jogilag és szervezeten is akkora kihívást jelentene a saját üzemeltetés, ami meghaladná a Városháza kompetenciáját. A meglévő nagyüzemi szolgáltatás rossz, de már megszoktuk, az új bevezetése pedig politikai kockázattal jár, de rövidtávú politikai haszonnal aligha.

Csepregi János Botond, Kertész Krisztián

Kispiac

Sokan és sokfélet írtak már a Wekerlei Kispiacról. Az elmúlt két lapszámunkban mi is beszámoltunk a Kispiacra tervezett közösségi tér célkitűzéseiről, a „Közös” leendő programjairól. A piac hivatalos átadása persze már megvolt, a gyönyörű épület mégis elhagyatottan várja leendő árusait és vevőit. De miért nincs még mindig Kispiacunk? Egyáltalán: hogy került sor a felújításra, és melyik civil szervezet folyt bele a Kispiac életébe? Ezekről a dolgokról beszélgettünk Tracey Wheatleyvel, az Átalakuló Wekerle helyi összefogás „fogaskerekével”.

2010 tavaszán, egy zöld szombaton, amikor még a Gutenberg körüti kispiac egy alig használt tér volt, mi, Átalakuló Wekerlések, és rajtunk kívül még jó páran elkezdtünk álmodozni valami többről. Hogyan lehetne fejleszteni a helyi piacot, támogatni a helyi és környékbeli termelők árúit, a vegyszermentes gazdálkodást, úgy, hogy egyben közösséget is kovácsoljunk. Az álmodozási szakaszon elég hamar túlléptünk, meghívtunk több szervezetet, mint amilyen a Szövetség az Élő Tiszáért, vagy a Zsámboki Nyitott kertek. Lassan kialakultak a csütörtöki piaci délutánok, működésbe lépett a biodoboz rendszer, az emberek hozzászórtak, hogy ilyenkor biztosan találnak minőségi és biotermékeket (is) a Gutenberg körúton. Programokat szerveztünk (Föld napja, karácsony), a rászorulóknak a Zöltségkommandó gyűjtötte az adományokat. Mind jobban előtűntek azonban a tér hiányosságai is: a nem biztonságos burkolat, a világítás hiánya, hogy semmi nem véd meg sem az esőtől, sem a naptól, nincs normális WC, szelektív kuka, bringatároló. Aztán 2014-ben adódott az első pályázási lehetőség a piac korszerűbbé tételére. Az Átalakuló Wekerle ötletekkel, tartalommal segített az önkormányzatnak a pályázat összeállításánál. A pályázat akkor nem nyert.

Két év múlva újra lehetett pályázni. A WTE elnöke, Somló Judit kitartó sürgetésére adta be az önkormányzat újra a pályázatot. Ekkor folytak a Közgazdasági Egyetem hallgatóinak kutatásai is, ezeknek a részeredményeit is beépítettük a pályázatba, és javasoltunk közösségi teret, közösségi konyhát, energiakorszerűsítést, gyereksarkot, fákat, zöldterületet... A piacon vizuális tervezést szerveztünk, képekkel, építészekkel, önkormányzati dolgozókkal. Jó ötletek jöttek össze, összefoglaltuk őket, ez is a pályázat része lett. A Közöségi tervezés volt a sikeres pályázat egyik feltétele. E téren már rendelkezünk tapasztalattal, vállaltuk a WTE részéről, hogy ezt kézben tartjuk.

A pályázat nyert, igaz, nem a megpályázott egész összeget. A szükséges fennmaradó összeget az önkormányzat adta hozzá. A tervezés fázisából a megvalósítás fázisába léptünk, és innentől kezdve egyre nehezebbé vált az önkormányzatnal való közös munka. A projekt olyan emberek kezébe került, akik a civilekkel való együttműködésben kevésbé jártasak. Például az egyik ilyen munkatárs közölte velünk, hogy a nyertes pályázatban foglaltakkal ellentétben az önkormányzat „nem tart igényt” a közösségi térre. Az építészeti tervekbe sem tudtunk beletátni és érdemben beleszólni.

A kivitelezés 2018 májusában indult volna, majd némi csúszással meg is kezdődött, és másfél évig tartott. Nem értjük, miért tartott ennyi ideig, nem tudjuk, hogy a kivitelezővel kötött szerződésben milyen határidő volt megállapítva, volt-e egyáltalán határidő és kötbér. Jelenleg még két engedélyre várunk, hogy a piac megnyithasson.

És hogy kerültünk, mi civilek, az Átalakuló Wekerle összefogás a képbe?

Kb. másfél éve a Nemzetközi Átalakulás Hálózat Önkormányzatok Átalakulásban projektje keretében az önkormányzattal együtt aláírtunk egy együttműködési nyilatkozatot. Havi rendszerességgel leültünk civilek és önkormányzati dolgozók, képviselők azzal a céllal, hogy könnyebben menjen az élhetőbb jövő érdekében folytatott közös munka. Mert nagyon fontos közös ügyünk van: a klímaváltozásra való felkészülés, ennek enyhítése. Meggyőződésünk, nem az éghajlatváltozás a legnagyobb kihívás az emberiség számára, hanem a saját fejletlen együttműködési kultúránk. Belevágtunk hát az önkormányzattal egy pár közös projektbe (kispesti repohár, wekerlei repohár) – és elég jól ment.

Párhuzamosan dolgoztunk egy másik projekten is, a HEKK-en (Helyi Élelmiszer Kis-

pesti Közösségeknek). Ez egy nagy kutatással kezdődött, amiből megszületett Magyarország első nagyvárosi helyi élelmiszer stratégiájának alapja, amire büszkék is vagyunk. Ennek keretében szándékoztunk együtt tovább lépni a menzával, a piaccal, a közösségi kertekkel, a konyhakertészkedéssel kapcsolatban. A fenti két közös együttműködésünkkel összevonva terveztük folytatni a helyi élelmiszerellátás további erősítését, közösségi alapokon. Amikor egyértelművé vált, hogy lesz a piacon közösségi tér, felmerült, hogy ki fogja üzemeltetni. A WTE nem tartott igényt egy új helyiségre, az Átalakuló Wekerle civil csoportja pedig sok-sok fantáziát látott benne – azon túl, hogy már rengeteg energiát (többek közt az ezerhez közelítő önkéntes munkaórát) fektetett bele addig is. Hogy jogosultak legyünk pénzkezelésre és felelősségvállalásra, megalapítottuk az Átalakuló Wekerlei Közösségi Szövetkezetet, mely átmenetet képez a vállalkozói és a civil szféra között. Az önkormányzattal megegyeztünk, hogy a közös nemzetközi projektünk maradék (külföldi) finanszírozását a Kispiac közösségi térére fordítjuk, ennek berendezésére, kezdeti működtetésére. Ez meg is történt. Szerződésünk pedig még azért nincs az önkormányzattal – bár mi erre már év eleje óta többször rákérdeztünk – mert a piacnak sincs meg a végleges engedélye. A maradék két engedély megszerzése után tudja csak majd a VAMÜSZ a testület elé vinni a javaslatát, hogy ki működtesse a közösségi helyiséget a piacon.

Itt tartunk most, még minden lóg a levegőben. Nagyon nehéz néhány éven vagyunk túl, és nem látni a történet végét. Még meg kell írni az utolsó fejezetét. Sok elméletet tanultunk már eddig a civil szervezetek és az önkormányzat együttműködéséről, de valójában ez az együttműködés elsősorban az egyes osztályokon belüli, egyes emberek hozzáállásán múlik. És ez így nem elégséges.

A közösségi-civil-intézményi-döntéshozói együttműködésnél tisztázni kell a közösségi részvétel folyamatát, hogy az együttműködés kiszámítható, átlátható, következetes legyen, hogy ne csak a tervezési fázisban, hanem a megvalósítási folyamatban is működjön.

Itt szeretném megköszönni a sok-sok önkéntes felajánlást a helyiség berendezéséhez (használt bútorokat, csempéket, festékeket) és a munkát, amivel sokan segítettek minket ebben a fázisban, ámde egy közösségfejlesztő számára elbűvölő folyamatban.

Keressenek minket bátran a helyiséggel kapcsolatos ötletekkel. Részletes programjaink fent vannak a facebookon: KÖZÖS – kávézó és konyha a Wekerlei kispiacra. Honlap címünk: www.kozoshely.hu

Köszönjük az eddigi bizalmat.

Tracey Wheatley

Traceyvel beszélgetett Szilágyi Szabina

Fotó: Jurassza Zsófia

Új wekerlei kispiaç

Enkészült az új wekerlei kispiaç. Építészetileg mindenképp. Azonban lapzártakor még mindig nem nyitott meg, pedig a piac műszaki átadására sebtiben sort kerítettek az önkormányzati választások előtt. Sőt a legfrissebb információk szerint az is lehet, hogy ha minden érdekelt államigazgatási hivatal és szakhatóság csak a jogszabályok által biztosított határidők végén adja meg engedélyét, akkor csak jövőre kerülhet sor a tényleges használatbavételre! Bizunk benne, hogy minden felelős vezetőnk és az ügyben érintettek átérzik ennek a helyzetnek a tarthatatlanságát, és a lehető legrövidebb időn belül cselekszenek! Addig is alább olvashatják az építésszek gondolatait a tervezésről, valamint az egyik vándorépítész két időskón futó, rendbogyó írását, amelyet az itteni alkotás élménye inspirált.

100 évvel a kispesti munkástelep gondolatának megszületését követően, 2008-ban a Kós Károly Egyesülés Vándoriskolája az évforduló alkalmából egy tervpályázati meghívást kapott a Wekerlei Kispiaç tervezésére. Örömmel vettünk részt, ha már névadó építész példaképünk éppen ennek a telepnek a főterére kiírt pályázatot nyerte meg annak idején. A pályázaton az akkori vándoriskolások java része indult, és a pályázat első két helyezettjét közös továbbtervezésre kérték fel. Számos tervváltozat született az évek során az újabb és újabb igényekre, mire eljutottunk a megvalósult tervig. Az utolsó

Fotó: Juraszsa Zsófia

előtti változat nyert a fővárosi Tér_Köz pályázaton, így az épületet végül már csak az elnyert támogatáshoz és – új igényként – a piac építés alatti zavartalan működéséhez kellett igazítani. A Kispesti Önkormányzat önerős forrást biztosított a fővárosi támogatás mellé, így és Berencz Ibolya főépítész hathatós és segítőkész támogatása mellett végül hosszú idő után megvalósulhatott végre az új piac.

A fedett-nyitott és belső terek kialakításánál figyelemmel kellett lenni a bérlőknek a korábbival pontosan egyező alapterületi igényeire, az épület időbeni és térbeli szakaszoltságára, hogy minél többféleképpen lehessen használni. Tekintve, hogy talán

az egyetlen be nem épített (pontosabban méltatlanul beépített) wekerlei telekre tervezhetjük ezt a közösségi funkciót, meg kellett találnunk az egyensúlyt a hagyomány, a piaci és a helyi igények, valamint a környezet sугallta szellemiség között. Az egyesenvágású cserépfedés egy jelképes válasz lehet erre a ma épült, a korabeli lakóházak sűrűjében megjelenő közfunkcióra, ami mégis törekszik az illeszkedésre.

A részletmegoldásokhoz már a jelenlegi Vándorok is hozzájárultak. A piacfeliratot és a boltok egységes cégereit, feliratait (amikkel reményeink szerint minden boltos élni fog) Faragó Melinda tervezte. Az épületen körbefutó, a piac és a telep szellemiségéhez kötődő – egy újabb vándorpályázat keretében született – lakatos díszek a jelenlegi vándoriskolások munkái. A pályázatunkra beérkezett alkotások felgazdagították és tovább értelmezték a mi eredeti építészeti gondolatainkat. A piaci élethez szorosan kapcsolódó szép grafikák születtek, a nap-hold-csillagos univerzumtól Budapest stílizált felülnézeti rajzán és címerállatain keresztül, egészen a Wekerle térképéig (ahol az utcahálózat rajza egybecseng a csillag motívumával) sokféle jelképet megjelenítve.

Füzes András, Tóth Péter DLA

Tervezők: építészek – Füzes András, Tóth Péter DLA; statikus – Mantuano Tamás; gépész – Szalóky László; elektromos – Levek István

A díszítő motívumok tervezésében részt vevő vándorok: Boór Bernadett, Faragó Melinda, Harmath-Gyetvai Enikő, Tóth Bence Péter, Radev Gergő, Szilágyi Szabolcs, Jubász Balázs

Ismétlődő mintázatok a Wekerletelepen

Két kalapos úriember sétál az épülő munkástelepen. Az egyik az első szakáll nélküli miniszterelnök, a másik a híres erdélyi építész. Munkás-helyzet, elintézetlen lakhatások, infláció és ezekre válaszoló állami lehetőségek, amiről beszélgetnek.

A fiatal kalapos egy faragott fa cigarettatartót vesz elő zsebéből.

– Uram?

– Kérem – tolja el a felkínált dohányt az öreg.

– Várjon csak! – veszi mégis kézbe a dobozt. Csak most látja, milyen ornamentika díszíti.

– Otthoni – vágja rá a fiatal.

Az öreg mosolyogva bólint, érti, tudja, miről van szó.

– A további terveket gyorsan elő kellene állítani. Kérem, hozzon még magával építésszeket a fiatalok közül!

Most a másik bólint, és beleszipantva cigarettájába összeírja fejben, kiket kell értesíteni az elkövetkezendő napokban.

Ahogy sétálnak tovább, már hallani a kőfaragó kalapácsok csattogását...

A Kós Károly tér egy kapualjából egy csoport fiatal lép ki a fogvacogató téli hidegbe.

– Erre! – az idősebbek céltudatosan vezetik a kis nyáját, a fiatalabbak ide-oda forgatják fejüket, nem gyakran járnak itt, így még nem teltek be a Wekerletelep látványával.

A tértől sugárirányba kifelé indulnak, és nem messze, a régi, szedett-vedett piac mellett állnak meg. De az összevisszaságnak helye már nincs, épül az új piac.

– Ezekre a helyekre kerülnének tebát, amiket megterveztetek. – mutat a pályázat egyik kiírója az épülő piacra. Itt kint hat, illetve belül is van négy hely.

Majd a munkaterület szélén, a kertést elmozdítva szabad utat engednek a kis csoportnak.

– Szabadon terveztetek, az elmondott irányadó méreteken kívül egyedül azt kérném még tőletek, hogy az erdélyi gótika formavilágát használjátok a főtér épületeinek megformálásában! Jó? Isten veletek! – nyúl kalapjáért a nyurga erdélyi.

Akik csak a helyiségben vannak, né-

gyen-öten, félkörben állnak. Eddig mind izgatottan figyeltek, most az új tervezési feladat örömeivel, mosolyogva búcsúznak.

Miután a kis társaság az épületet végigjárva, annak minden műszaki részletét megvizsgálta, az irodába visszatérve egy asztal felett hallgatja meg egymást, hogy az izgalmas tervezési feladat során ki miből indult ki és hová jutott. A tervpályázatot lebonyolító egy homlokzatot görgetnek az asztalra, ahová mindenkinek be kell illesztenie saját munkáját. Majd mikor minden fémlemez megtalálja helyét, társadalmi problémák építészeti válaszai kerülnek elő. A mezőgazdaság hangsúlyának hiánya, a vidék kiüresedése, a lakóközösségek szétzilálódása.

A Wekerletelep nagyon jó minta. Itt van lakóközösség, folyamatosan színes és egyedi programokkal van tele a telep. Sokan bejárnak egy-egy ünnepi alkalomra azok közül is, akik nem itt laknak. És építészeti minőségében is kiemelkedő. Ha ilyen feladatokra vágyunk – Kós Károly és a „Fiatalok” építészcsoporthoz után Kós Károly Egyesülés –, a legjobb helyen vagyunk, mi új „fiatalok”, a Vándoriskola tagjai.

Boór Bernadett

Archív helyszínrajz telepünkről

Tavaszi lapszámunkban hívtam fel a figyelmet egy remek internetes oldalra, ahol fotók, rajzok, archívumokból előkerülő cikkek sokaságát nézegethetik, vagy éppen tölthetik le. És persze szinte minden egyes anyag kapcsán beindul egy kis beszélgetés a Wekerletelepet szeretőik között. Itt, a *Wekerle régi képeken és sajtóban* oldalon találtam egy rendkívüli rajzot, amit még soha, sehol nem láttam korábban, ami azon túl, hogy milyen sok érdekes információt tartalmaz, ráadásul még gyönyörű is! Már akkor arra gondoltam, hogy ezt közzé kellene tenni az újságban is, hogy minél többen láthassák, tudjanak róla. A rajzot Belágyi Antal úr tette fel az oldalra, ezért megismerkedtem vele személyesen, hogy minél több részletet megtudhassak, megtudhassunk erről a relikviáról.

Nos, Belágyi úr harmadik generációs wekerle, apai nagyapja révén került a család a telepre. Ráadásul a harmadik, aki az Antal keresztnévet viseli, és fia – a negyedik generáció – szintén nevével viszi tovább a hagyományt. Márk Antal a helyi gimnázium tanulója. Az utóbbi három generáció minden tagja az I. számú (Pannónia) óvodába és iskolába járt. Sajnos, a családi emlékezet mára eléggé megkopott, és mivel a második generációs Antal is már örök álmát alusza, nehéz a kezdeti idők minden részletét kinyomozni. A nagypapa, Belágyi Antal 1905-ben Dusnokon (Bács-Kiskun megye) született, a '20-as évek közepén került a telepre. Az Álmos utca Szilágyi Erzsébet (most Zalaegerszeg) utcai kereszteződésében laktak. Lakatossegéd szakmájával, hogy mely üzembem helyezkedett el először, már homály fedi, de az biztos, hogy a Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth Magyar Gépgyári Művek Rt-nél is dolgozott a háború előtt. Főleg mozgalmi múltjáról maradtak fenn adatok: tagja volt az SZDP-nek, a kispesti Vasas Szakszervezet szervező bizottságának, részt vett az ellenállási mozgalomban, majd a háború után az MKP kispesti vezetőségének volt a tagja. 1945-től a Wekerle Állami Munkástelep helyettes gondnoka, később gondnoka lett. Hogy ezt a tisztségét meddig töltötte be nem derült ki, valószínűleg a Gondnokság feloszlásáig (talán 1949?). Dolgozott a Pénzügyminisztériumban, majd a Fémbútor- és Drótszövetgyárban, ahonnan annak igazgatójaként ment nyugdíjba, ám ekkor már nem Wekerlén élt. Számos elismerést kapott életében, 1982-ben halt meg. A család a II. világháború után a Taksony

utca elejére költözött, ahol az utódok ma is élnek. Ő hagyta fiára, unokájára a fenti helyszínrajzot és még az 1913-as *A Budapest székesfővárosban és környékén állami költségen létesítendő munkástelepek* és az 1926-os *Wekerle Állami Munkástelep monográfiája* című kiadványok egy-egy példányát is.

A számítógép monitorján ismerkedve az 1915 októberében Pölhössy Béla nevével jelzett térképpel, azt gondoltam, hogy ez egy szép nagy rajz lehet, hiszen annyira részletes. Látszott rajta, hogy 12 részből

áll, kihajtogatható egy bőrrel kötött borításból. Ehhez képest óriási meglepetés volt, amikor élőben megláttam és kezembe vehettem, mivel a borító 9,5x10 cm mindössze. Egy zsebnaptárnál is kisebb. És a rajz kihajtogatva 34x28,5 cm méretű, kisebb mint egy A3-as lap. A borítón „Wekerle” állami munkástelep aranszínű felirat olvasható, belül a borító bal oldalára sötétzöld alapon apró aranszínű levelekkel vagy virágokkal nyomott lap, jobb oldalára pedig a vászonra kasírozott színes könyvomat van beragasztva. A vászon első oldalán a Gondnokság pecsétjén kívül fekete tintával írt bejegyzések olvashatók: 472.000 négyszögöl – mint a telep teljes területe – , ugyanez hektárban, katasztrális és magyar holdban kifejezve; lakások száma: 4755; épületek száma: 1101 (306 emeletes+788 földszintes); utak hossza: 30,250 km; lámpahely 16.100. Az adatok nem biztos, hogy teljesen pontosak, és az is valószínű, hogy a bejegyzések nem egyidősek a helyszínrajzzal. Van még egy monogram is: Dr. H. J. Talán a bejegyzések szerzőjét takarja. (Érdekesképpen írom, hogy hasonló jellegű nyomatok valószínűleg több példányban is készültek. Egy 1912-es kiadásra ráakadtam az interneten egy antikvárium aukciós oldalán, amit szintén Pölhössy rajzolt, szinte ugyanekkora méretben, de nem 12 részre, csak 6-ra hajtogatott változatban. Sajnos, valaki már megvásárolta.) Pölhössy Béla neve egyébként az említetteken kívül több más Wekerlét ábrázoló rajzon is feltűnik. Valószínűleg

a Gondnokság alkalmazásában állt, mint műszaki rajzoló. Legalábbis erre utal, hogy a *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék*-ben így szerepel 1908-tól. 1914-től lakcíme a Csaba köz 6. volt, még az 1928-as 29. évfolyam szerint is.

A helyszínrajz, annak ellenére, hogy 1915-ben készült – tehát jóval korábban, hogy a telep építését 1928-ban befejezték –, szinte minden házat pontosan a helyén ábrázol, ott, ahol ma is állnak. Szinte! Mert azért vannak kivételek, amik be vannak rajzolva és mégsem készültek el, és vannak, amik felépültek, de ezen a rajzon nem szerepelnek. És olyan is akad, 3 darab, ahol nem a rajzon ábrázolt típusépület, illetve nem úgy valósult meg.

Az első csoportba több épület is tartozik: a Főtéren az 1930-ra befejezett katolikus templom telkére elgondolt gondnokság, a park déli oldalába, még Kós pályamunkájában megjelenő kaszinó épülete, a komplett V. számú oktatási tömb, a Rákos utca–Újaki utca–Laczfó köz által határolt tömbre berajzolt római katolikus templom és plébánia. Még két épületet hiába keresünk ma, nem épültek fel: a Bercsényi utca már kanyarodó végénél az V. számú orvosi lakóház és a Pannónia út utolsó, mézhomok-téglagyárral szomszédos telkére tervezett 12 lakásos ház, amely A.K.IV. típusú lett volna. Tudjuk, a Gondnokság maradt a Sárkány (Ady Endre út) utca 7. alatt, a kaszinó felépítésének tervét az I. világháború teljesen elsodorta, mint ahogy az iskolacsoportét is. Ennek tervezett helyén volt a tégladepó, ahol – László Gyula monográfiájában írta –, rengeteg kész téglát várt, hogy beépítésre kerüljön a háború utáni, ismét csak lakásínséges időben. Sajnálhatjuk, hogy később már nem tértek vissza a tervhez, mert geometriai adottságai miatt itt készülhetett volna el a legteljesebb oktatási tömb (legnagyobb telek). A rajzok szerint az iskolán, óvodán és igazgatói lakóházon kívül lett volna tornacsarnok és mindkét típusú tanítói lakóház is. A Thököly utcai torkollattal szemben a legelső tervrajzokon még a reformátusok templomát tervezték felépíteni, de mivel 1913-14-ben a Templom köz (Frangepán utca) melletti tömbben óvodát és lakóházakat építettek a katolikus templom helyére, nyilván ezt a kiváló fekvésű tömböt jelölték ki ahelyett. De ez is csak terv maradt. Hogy miért maradt el egy 12 lakásos ház, és az eredetileg a munkáskórház számára fenntartott területtel szomszédos telken az orvosi lakóház felépítése – rejtély, hiszen ezek nem kerültek volna olyan sokba! Elgondolkodtató az is, hogy a Vágóhid utca melletti üres tömbre 1915-ben már azt írták, elosztó állomás, nem pedig vágóhid. Itt másra

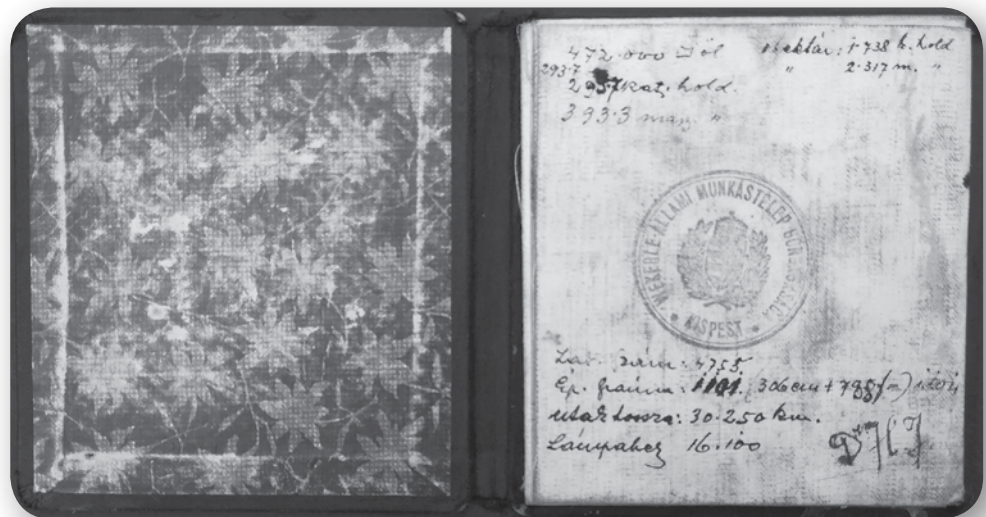
A borító

nemigen gondolhattak, mint elektromos elosztó állomásra, ami igen érdekes, hiszen végül is csak 1926-ban kezdték bevezetni az áramot a telepen. Azonban elosztó állomás nem készült a jelzett helyen, gondnoksági, később IKV-s telephely működött itt, a '60-as évek végén pedig egy típus ABC épült az Álmos utcai sarkára.

A második csoportba tartoznak a templomok, a mozi, a Laczfó köz melletti tömbre 1926-ban megépített házak, a kertészeti telep sarkán 1928-ban felépített 2 lakásos kertészlak, valamint a Hungária út nyugati végén – mondhatni kapu motívumként megtervezett – A, B és C jellel illetett egyedi, emeletes lakóházak. Ezek tervei és maguk az épületek is 1925 utániak, ezekre

kos utca 14. alatti két 6 lakásos emeletes társasház, ahol Pöhlössy, Palóczy Antal VI. számú típusépületének kontúrját ábrázolta, de mindkét helyre Fleishl Róbert X. számú épületét építették meg 1923-ban. A harmadik ház a Zoltán utca 63. szám alatti K.V.I. jelű földszintes 4 lakásos ház, amelyet 90 fokkal elforgatva helyeztek el végül a telken 1926-ban, építésekor.

A színekről. A telektömbök és a terek világoszöldre festettek, a földszintes házak barnák, az emeletesek pirosak. A Főtéri házak 2 emeletes tömegei egy kicsit halványabb pirosak. Nagy kérdés, hogy mit jelent az, hogy bizonyos épületek ugyan meg vannak rajzolva, de nincsenek kifestve? A logikus válasz az lenne, hogy a kifestettek már álltak, a többi még csak terv volt. De ez egész biztos, hogy így nem igaz! Odáig igaz, hogy az üresen hagyottak valóban vagy a helyszínrajz keltezése után épültek, vagy sosem készültek el. Viszont rengeteg ház kontúrja van kifestve, amelyek a leírások és a gondnoksági ingatlan-nyilvántartás szerint is 1915 utániak. Csak néhány példa a Margit utcától délnyugati irányba elterülő tömbökön kívül: a Főtér déli és északi házsora, 1925-26; a Géza utca 5. alatt álló emeletes gondnoki vagy tisztai lakóház, 1921. Izgalmas még a jelenlegi Kós Károly tér 3. alatti ház Hungária út felőli nagykapuja mellett álló, a szomszédos 6 lakásos társasház telkére felépített transzformátorház is, hiszen az itt már ábrázolva van, ki is van barnára festve, de csak 1926-ban készült el. Így talán

A belső borító

nyilván 1915-ben még nem gondoltak. Bár a mozi helyén már megjelenik a rajzon egy szaggatott körvonal, még ha az nem is fedti teljesen a későbbi kontúrjait! Furcsa, hogy a Főtér déli és északi térfalát alkotó házak udvarából hiányoznak az ikresen összeépített mosóházak is, pedig ilyeneket építettek már a keleti és nyugati oldalon állókhoz is.

A harmadik csoportba tartozik a Verbőczy utca 9. (ma Zalaegerszeg utca 39.) és a Rá-

akkor járunk a legközelebb az igazsághoz ennek a kérdésnek megválaszolásánál, ha azt mondjuk: ma már (vagy még...) nem lehet pontosan tudni az okokat. De talán egyszer újabb adalékok kerülnek el!

Nagy szerencse, hogy a Belágyi család megőrizte és közkinccsé tette ezt a páratlan, 104 éves dokumentumot! Köszönet érte a generációknak.

Nagy Attila

Győri Ottmár emlékezete

Wekerletelep utcái és terei közül sajnálatos módon csak három viseli olyan személy nevét, akinek életműve valamilyen módon kapcsolódik e városrészhez: Kós Károly, Bárczy István, valamint Győri Ottmár. Októberben volt Győri Ottmár (1867–1946) születésének és halálának is évfordulója, cikkünkkel rá emlékezünk.

Család és karrier

Schmidt János vargamester és Seibold Julianna kilencedik gyermekeként született Ottmár Győrben, 1867. október 29-én. Az apai dédapa még Bajorországban született, majd Győrben telepedett le, ahol vargamesterként dolgozott, családi kapcsolatai is a vargák közösségében alakultak ki. Az ifjú Ottmár iskolai tanulmányait szülővárosában végezte, a Szent Benedek-rendi főgimnáziumban érettségizett, majd Selmezbányán szerzett erdészeti akadémiai abszolutóriumot (záróvizsgát). Még Győrben ismerkedett meg későbbi feleségével, az ott tanítónőnek készülő, szerb és szász felmenőkkel rendelkező Schaic Olgával, akivel 1897-ben házasodtak össze. 1898. június 5-én született meg első gyermekük, Olga Gizella Szmolinszkóban, majd a család pozsonyi tartózkodása alatt az ifjabb Ottmár (1903. február 20.) és Tibor (1905. január 12.). Schmidt Ottmár úgy gondolta, hogy hivatali előmenetelét elősegíti, ha német hangzású nevét a kor szokásának megfelelően kedves szülővárosa tiszteletére Győrire magyarosítja (1904).

Hivatali karrierjét 1893-ban a Földművelésügyi Minisztérium szolgálatában kezdte, majd 1895-től a Pénzügyminisztérium kötelékébe került és – a ranglétrán folyamatosan előre lépve – 1934. évi nyugdíjazásáig annak alkalmazásában állt. Győri kataszteri mérnökként részt vett Magyarország részletes felmérésében. Kiküldetéséről, hivatásának kemény mindennapjairól unokájának, Klinkó Márkné Follman Teréznek a naplója is megemlékezik: *„A Gyergyói havasokat járta a hegyi lakó mőcokkal öszvérhátán, nagyanyám pedig, az akkor még két gyermekkel követte őt. Egy, a hegyek közötti tisztáson fakalyibában éltek tavasszal, nyáron és kora ősszel. Télre pedig egy városkába húzódtak a völgybe, mert akkor a zord időjárás miatt a munkát folytatni nem lehetett. [...] Nagyapám csak ritkán tudott hazatérni a kunyhóba, megesett, hogy két hónapig is távol volt, mert munkája a felmérő munkásokkal együtt messze szőlőttele. [...] Nagyapám járta a hegygerinceket, fényőrdöket, szurdokokat, vízmosásokat és*

a szinte megközelíthetetlen magasságokat.” Győrit 1906-ban helyezték át a budapesti székhelyű 9. felmérési felügyelőséghez, ekkor született meg negyedik gyermekük, Piroska (Csorna, 1906. szeptember 17.).

A kispesti munkástelep tervezése és a gondnoki évek, 1908–1918

Győri karrierjének fordulópontját hozta a „Budapest székesfővárosban és környékén, állami költségen létesítendő munkásházakról” szóló törvény (1908. évi XXIX. tc.), amely a főváros súlyos szociális problémájává nőtt lakáshiányt kívánta enyhíteni a Kispesti Állami Munkástelep megépítésével. A Pénzügyminisztérium a tervezés előmunkálatainak elvégzésére (infrastruktúra, vízellátás, csatornázás, úthálózat és a tervek előkészítése) vegyesbizottságot hozott létre, amelynek tagja lett Győri is. Wekerle Sándor pénzügyminiszter később a munkástelep előkészítő munkálatainak gyors és olcsó kivitelezése érdekében külön műszaki osztályt

Első gyermekével - 1899

is létrehozott, ahol Győri főmérnök 1908. november 1-je és 1909. június 15-e között dolgozott. Győri a díjazott és megvett pályázati tervek számos ötletét átvette és hasznosította a szigorúan geometrikus, szimmetrikus városrendezési tervezetében, miután a győztes tervet Wekerle nem találta elég hatékonyan kivitelezhetőnek, és őt bízta meg egy új készítésével.

A pénzügyminiszter 1909-ben létrehozta a munkástelep építőbizottságát, valamint az igazgatási ügyekkel foglalkozó gondnokságot. Győrit 1909. június 16-án nevezte ki a telep első gondnokának és egyben az építésvezetőségi pénztár pénztárosának (1909–1913). A gondnokság idővel 12 fős személyzettel működött. A gondnoki lakóházat a Zalán utca 6. sz. alatt (ma Corvin krt. 32., Segítő Kéz Kispesti Gondozó Szolgálatának I. sz. Gondozási Központja) 1910. augusztus 1-én adták át, ahová a Győri család öt gyermekkel (Zoltán 1909. február 3-án született) költözött. Ide született a 11 hónapot élt László (1911. augusztus 23.) is.

A gondnoki feladatok kiterjedtek a lakások bérbeadására, a bérek beszedésére, elszámolására, a házirend és a bérleti nyilatkozat szabályainak betartására, valamint a felmondási és kilakoltatási jogra is. A szigorú Házirend előírásai miatt nem volt komolyabb rendbontás a telepen, és a közbiztonság is megfelelő volt. A gondnokság karbantartó munkásokat foglalkoztatott, kertészete volt. *„A gondnokság felelősségteljes szervezőerőt kívánt, dönteni tudást, megértést, határozottságot, nehéz munkát, de rangot is jelentett.”* Győrit unokája így jellemezte: *„öntudatos, feddhetetlen jellemű, energikus, igazságszerető, munkabíró, szigorú, igen akarat erős férfinak ismerték és nagyon tisztelték. Nagy műveltséggel, tapintattal, szeretettel viselte az egész család gondját a vállain még később is.”*

A munkástelep az állam tulajdonként a Pénzügyminisztérium, azon belül a gondnokság irányítása alatt, de Kispest közigazgatási egységén belül jött létre. 1914-re 753 ház állt a munkástelepen 3363 lakással. A lakók elsősorban az állami gyárak és üzemek, főleg a MÁV és a posta alkalmazottjai, az államvasúti gépgyár (MÁVAG) munkásai voltak. A telep színvonalas ellátása érdekében a kereskedelmi (62 üzlethelyiség, 4 fogyasztási szövetkezet, köztük a Wekerletelepi Fogyasztási Szövetkezet, a telepgondnokság közreműködésével a Hangya központnak alárendelve, a Fő tér 1. szám alatt bérelt üzlethelyiségben), az egészségügyi (négy orvosi rendelő, gyógyszerár) és az oktatási létesítmények (négy iskolacsoport és két különálló óvodaépület) kialakítása is fontos volt a rendőrkapitányság, a lovasrendőri laktanya és a postamesteri hi-

vatal felépítése mellett. Az állami elemi iskolák közvetlen, helyi felügyeletét az iskolai gondnokság látta el, ami 1912 decemberétől működött a Pannónia út 12. szám alatt, az I. számú iskola épületében. A telepi iskolagondnokság első elnökének a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium Győri Ottmárt nevezte ki. A tantestületi iskolabizottság elnökeként az elemi iskolák ünnepeinek rendszeres vendége volt, a helyi ünnepeken tartott rögtönzött beszédei kiváló retorikai érzékéről tanúskodtak. A telep első szervezett társadalmi és kulturális egyesülete, a Kispesti Állami Munkástelep Lakosságának Társasköre (1910) elindította a telep társadalmi életét, megszervezte annak kulturális (Munkás Énekkar, 1910) és sporttevékenységét (Wekerle Sport Club, 1913), Győri ennek is nagy támogatója volt.

Kispest és a felmérés szolgálatában

A világháború éveiben Győri Ottmár változatlanul a telep gondnoka volt, a hadi szolgálat alól felmentették. 1918 novemberében megalakult a telep munkástanácsa, amely a Hangyához tartozó Wekerletelepi Fogyasztási Szövetkezet mellett Győri gondnoki tevékenysége ellen is felszólalt: „A lakosság egyéni akarat alatt állt, és ha valakinek az arca vagy modora nem tetszett, kilakoltatták. Nem szabad megengedni, hogy továbbra is önkényeskedés, igaztalanság történjen. Szükséges, hogy a munkásság minden intézményben a maga ellenőrző-jogát gyakorolja. Biztosítani kell a munkásság nyugalmát, és csak úgy lehet, ha itt a munkástanács veszi kezébe a hatalmat, és ezt a tanácsot mindenkinek támogatni kell, mert ez a tanács a lakosság érdekeit tartja mindig a szem előtt.” A szövetkezet főüzlete csak 1920-ban, a megváltozott politikai viszonyok után alakult újra a Fő tér 11. szám alatt, a telepen megnyílt két újabb fiók mellett. A Társaskör is beszüntette működését a Tanácsköztársaság alatt.

Családjával 1913-1916 körül

(Winkler Rezső felvétele, forrás: KHGy)

Családjával 1910 körül lakásuk lépcsőjén (ma Corvin körút 32.)

(Winkler Rezső felvétele, forrás: KHGy)

Győri 1918 decemberében elvesztette gondnoki állását. Családjával a gondnoki lakóházból a Fő tér 3. számba költözött. Állását később sem kapta vissza, de tisztelete a későbbiekben is megmaradt: „A telep régi lakói, ha találkoztak vele, elbeszélgettek, panaszaikat, örömeiket elmondták neki.” A Tanácsköztársaság bukása után vizsgálat is folyt ellene, amit azonban 1920-ban beszüntettek és megállapították, hogy a forradalom, a Tanácsköztársaság és a román megszállás alatt kifogástalan magatartást tanúsított. A háború utáni években a gondnokság felfüggesztette a szabályok szigorú alkalmazását, az építkezések lassan folytatódtak csak. 1927-re több mint 1000 lakóház állt a telepen csaknem 5000 lakással.

A gondnoki állását veszített Győri továbbra is a Pénzügyminisztérium szolgálatában állt,

amely kataszteri mérnöki tudását és tapasztalatait tovább hasznosította. Többször figyelmeztették azonban Győrit, hogy a kispesti munkástelep nyugalma és a gondnokság zavaratlansága érdekében tartózkodjék minden agitációtól, és a telep társadalmi intézményeiben való szereplését szüntesse be. Győri a figyelmeztetés ellenére változatlanul aktívan jelen volt a munkástelep egyesületi életében. Részt vett a Társaskörben (fővédnök volt 1937-ben), amelynek újabb szekciói alakultak meg a két világháború között: Munkás Zenekar, Sakk-kör, Szondy Sport Club, Wekerletelepi Torna-Club, Irodalmi, Művészeti és Tudományos Egyesület, könyvtár, a Wekerle Sport Club kebelében műkedvelő osztály, dalkar és 40 tagból álló leventecsapat. Ugyancsak részt vett a Szabad Líceum életében, amely a lakosság kulturális igényeit népegészségügyi

és történelmi vonatkozású előadások, kiállítások és ünnepélyek megszervezésével szolgált. Győri Ottmár tanügyi szerepe töretlen maradt, az állami elemi iskolák gondnoksági elnöksége mellett a Kispesti Gyorsírók Egyesületének volt elnöke (1926–1932), díszelnöke a Kispesti Önkéntes Mentő Egyesületnek (1928), fővédnöke a Kispesti Polgári Lövész Egyesületnek (1935). Tagja volt 1936 áprilisától Kispest város testnevelési bizottságának, 1937 októberétől a kispesti iskolán kívüli népművelési bizottságnak.

Győri Ottmár mérnöki tevékenységét először Horthy Miklós kormányzó 1924-ben miniszteri tanácsosi címmel jutalmazta, 1926-ban méltóságos úr lett, 1929-ben pedig kinevezte miniszteri tanácsosnak magasabb fizetéssel. 1935-ben sokévi, kiválóan buzgó szolgálatáért a legfelsőbb kormányzói elismerés kitüntetését adományozták neki. 1934. július 1-jén vonult nyugdíjba. Győri a nyugdíjas éveit Kispesten a Széchenyi utca 10. szám alatt töltötte. Felesége halála (1940. augusztus 20.) után sógornőjét, Katalint vette el feleségül. 79 éves korában, 1946. október 5-én tüdőgyulladásban hunyt el otthonában. A Wekerletelepi Társaskör, a helyi egyesületek és a kispesti tantestület tagjai búcsúztak az egykori gondnoktól, gyermekei mellett két unokája gyászolta. Sírja a kispesti öreg temetőben található. 1991-ben – a telep és annak lakói érdekében tett jelentős érdemeiért – Kispest díszpolgárává választották, és 2008 óta tér viseli nevét Wekerletelepen.

Balaton Petra

Felhasznált irodalom: Nagy Tamás: Méltóságos Győri Ottmár úr, Wekerle mindenese Kispesti Krónika, 3. (2006) 2:29–40.; Balaton Petra: A Pénzügyminisztérium szolgálatában. Győri Ottmár (1867–1946) emlékezete Catastrum, 4. (2017) 1:25–39.

Árnyas győzelem

A Kispesti Sport Egyesület és a Kispesti Óvodapedagógusok Szakmai Munkaközössége szervezésében évek óta megrendezzük a Kispesti Óvodások Sportverseny sorozatát.

Ez a versenysorozat négy alkalomból áll. Kispest tizenkét óvodájából négy óvoda az „Őszi kupán”, négy a „Mikulás kupán” és négy a „Farsangi kupán” méri össze erejét, ügyességét. A három kupa nyertes csapata a júniusban rendezett döntőn is részt vesz, ahol minden csapat (eredményétől függetlenül) sportszereket kap ajándékba.

Ebben az évben az „Őszi kupa” 2019. október 5-én, szombaton került megrendezésre az Eötvös iskola tornatermében. A kispesti óvodák közül a Mese-Vár, a Zöld Ágacska, a Napraforgó és az Árnyas óvoda mérkőzött meg.

A Kispesti Árnyas Óvodát a Vonás ut-

A szerző felvétele

cai székhely Sárgarigó csoportja képviselte. Gyermekünk szinte maximális pontszámmal nyerték a versenyt úgy, hogy mind a hét versenyszámot megnyerték.

Nagyon büszke vagyok teljesítményükre és gratulálok felkészítő óvodapedagógusainknak, Borszékíné Sütő Piroskának és Kővári Tamásné Áginak, valamint a csapatért lelkesen szurkoló

szülőknél. Köszönet jár ezért az eredményért még a Hungária iskola igazgatójának, Fejes Istvánnak, aki hosszú évek óta biztosítja az iskola tornatermét nagycsoportosaink számára, hetente egyszer, a testnevelés foglalkozás megtartásához. Ez nagyon fontos számunkra, hiszen a Vonás épületében nincs tornaszoba.

Szücsné Jubász Csilla

Kosárellet a Pannóniában

9 éves koromtól kosárlabdázom, és NB I-ig jutottam el. A tanítóképző főiskola elvégzése után úgy véltem, hogy a hozzám legközelebb álló tevékenységet, a testnevelést szeretném elsősorban tanítani. Így megszereztem a testnevelő tanári és az edzői végzettséget. Aktív sportpályafutásom befejezése után természetes volt számomra, hogy tudásomat át szeretném adni tanítványaimnak.

Erre 1995-től adódott alkalmam a Kispesti Pannónia Általános Iskolában, mert akkori igazgatóm is szerette ezt a sportot és lehetőséget teremtett számomra, hogy az alsó tagozatos gyerekeknek megszervezzem a kosárlabdaedzéseket. Nagy örömemre az őt követő intézményvezetők is támogatták a kosárlabda oktatását, így 24 éve folyamatosak az edzések az iskolában. Az első évek után olyan népszerű és sikeres volt a tanfolyam, hogy versenyeken is elindultunk a gyerekekkel. Az első korosztály, amivel már a Budapesti Kenguru Kupán részt vettünk, az 1988-as születésű fiúk voltak. Nagyon szépen szerepeltek a bajnokságban. Minden évben indulunk a Kosárlabda Diákolimpián és ott vagyunk a legjobbak között. A budapesti dön-

tőket sorra megnyerjük. Az 1992-es születésű fiúkkal bekerültünk az országos döntőbe, ahol 7. helyezettek lettünk. Néhány évvel később szintén itt, 8. helyezést értünk el a 2005-ös születésű fiúkkal.

Legnagyobb büszkeségem, hogy a gyerekek az iskolát elhagyva sem hagyják abba a játékot. Sokan egyesületi szinten is folytatják, de legalább szabadidőben mindannyian szívesen játszanak akár együtt, akár új közösségben. A kosárlabdától nem szakadnak el még felnőttként sem. Erre legjobb példa, hogy a hagyományos iskolai sportrendezvényen minden korosztály képviselteti magát. De nagyon büszke vagyok azon tanítványaimra is, akik tehetségüknek és szorgalmuknak köszönhetően, hivatásszerűen üzik a kosárlabdát. Például Simon Zsófia, aki a mai napig is válogatott színekben játszik, vagy az ifjabb korosztály 3 tagja (Vámos Ádám, Pafféri Péter és Dunai Zétény), akik bekerültek az U 16-os nemzeti válogatottba. A 2005-ös születésű tanítványaim szintén ott vannak a legjobbak között: Mindegyiküknek én adtam kosárlabdát először a kezébe.

A mai napig tanítom kosárlabdázni a 1-4.

osztályos fiúkat és lányokat, ami egy megunhatatlan élmény a számomra. Évente 10-15 kicsi gyerek tanul meg kosarazni a délutáni edzéseken az iskola tornatermében. A gyerekek 5. osztálytól már az egyesületen belül (Zsíros Tibor Akadémia) más edzőknél folytatják az edzéseket.

Iskolánk a 2011/12-es tanévben lett százéves. Ebben az évben nagyon sok rendezvényt tartottunk az évforduló alkalmából. Ekkor szerveztük meg az első 24 órás Kosárlabda Tornánkat az iskolánk udvarán, aminek hatalmas sikere volt. Igen nagy volt a nyomás, hogy újra megrendezésre kerüljön ez a sportesemény; így – bár néhány év kimaradt – 2016-ban megismételtük. 2017-től már évente kerül sor a rendezvényre, igaz csak 12 óras keretben belül. Idén, szeptember 27-én volt a harmadik 12 órás Kosárlabda Torna, amin rengetegen vettek részt. A nevelőtestület összefogásának és együttműködésének köszönhetően összehangoltan, gördülékenyen és remek hangulatban zajlott le idén is a program. Iskolánk jelenlegi diákjai mellett, volt tanítványaink, szülők, tanárok, kerületi kollegák és nem utolsósorban az önkormányzat dolgozói is játszottak. A remek időjárásban pénteken déli 12 órától éjfélig folyamatosan pattogott a labda az iskola udvarán. Egymást váltották az osztályok

összeszokott csapatai a véletlenszerűen, alkalmilag szerveződött csoportokkal. Legnagyobb sikere a diákok és szüleik meccsének, valamint pedagógusok és szülők összecsapásának volt. Legnagyobb örömemre a legelső kosarasaim is újra az iskola udvarán játszottak.

Remélem, még nagyon sok tanítványommal szeretethetem meg ezt a gyönyörű sportágat!

Nagy-Pál Adrienn

Fotó: Gábor Andrea

Macidoktorok a Kós iskolában

Szeptember végén macidoktorok jártak iskolánkban. Meglátogatták az első és második osztályos kisdiajakokat. Kik is a MACIDOKTOROK? Mi ez a program? A SOTE hallgatói találták ki, hogy a gyerekek ne féljenek az orvosoktól. Ezzel a programmal igyekeznek közelebb kerülni a gyerekekhez. Óvodákba, iskolákba szívesen kimennek.

Négy fiatal orvostanhallgató jött el hozzánk. Hoztak négy különleges macit és egy nagy bőrdönt mindenféle orvosi eszközzel. A macik különlegessége, hogy kinyitható a hasuk és megnézhetők belső szerveik. A belső szervek textiltől készültek, ki lehet venni, meg lehet nézni. Segítségükkel szemléltetni lehet, hogy hol helyezkednek el. Ennek kapcsán működésükről is képet kaptak diákjaink.

A macidoktorok először bemutatkoztak, és elmondták jövetelük célját. Majd négy csoportot alakítottak ki a gyerekekkel. Mindenkinél volt egy maci, aminek megnézték a belső szerveit. Megfigyelték elhelyezkedésüket, beszélgettek azok működéséről. A gyerekek meglepően tájékozottak ezen a területen. Később „megvizsgálták” egymást is, műtős ruhába öltöztek, injekciót adtak, vérnyomást mértek stb. Mindent kipróbálhattak játékból a macikon és egymáson is, ami előfordulhat a valóságban. Nagyon aktívak voltak tanulóink. Élmény volt ez a

Fotó: Schwartz Alexandra

45 perc. Tartalmas időtöltés, mely beépíthető a környezetóra tananyagába is.

Köszönet Schwartz Alexandra pedagógiai asszisztensünknek a program szervezéséért.

Télek Anikó

Cserkészélet egy cserkészvezető szemével

Hogy mi is a cserkészlet? Mikor ezt megkérdezik tőlem, nehéz rá válaszolnom. Rendszerint, csak annyit mondok: ez egy életforma. Mivel ez több mint néhány program sorozata, egy korosztályos élmény vagy kaland. Több mint baráti társaság, hobbi vagy unaloműzés. Több mint hagyományörzés, ifjúsági nevelés vagy pedagógiai eszköz. Hiszen a cserkészlet mindezek összessége – és még több! Ez egy életre szól!

Megközelíthetnénk persze hivatalos leírás útján is: a cserkészlet önkéntes, vallásos, pártpolitiktól független ifjúsági mozgalom, amely nyitott mindenki számára származástól, nemtől, társadalmi és vagyoni helyzetétől, valamint vallási meggyőződéstől függetlenül. A cserkészlet a világ legnagyobb gyermek- és ifjúsági mozgalma.

S hogy mit csinálnak a magyar cserkészek? Szintén pár kattintás a cserkesz.hu oldalon és bárki megtalálhatja: a magyarországi cserkészmozgalom célja, hogy a társadalmat olyan életrevaló, elkötelezett, felelős, egészséges polgárok alkossák, akiknek fontos, hogy önmaguk folyamatos nevelése által az Isten felé növekedjenek. Ennek érdekében életmodellt nyújtunk, illetve ifjúságnevelést végzünk önkénteseink segítségével. Mindehhez saját nem-formális nevelési módszerünket, a cserkészmodszert hívjuk segítségül, amely a következő elemekből áll: a kisközösségi (órsi) rendszer, fogadalom és törvények, a cselekedve tanulás, folyamatos és ösztönző, vonzó és hasznos programok főként a természetben, a magyar kultúra ápolása, különös tekintettel népi hagyományainkra.

A szárazabb elméletéről azonban a gyakorlat felé evezve, megosztok néhány „kulisszatitkot”,

hogy hogyan is néz ki körülbelül egy-egy évünk. Augusztusban egy vezetőségi portyával kezdünk, ahol kitűzünk közös célokat az évre, megtervezük a programokat, együtt vagyunk, feltöltődünk. A programokat illetően szokott lenni csapatportyánk (2-3 napos kirándulás), családi napunk, közös karácsonyozásunk, csapat napunk fogadalom újítással, különböző raj programok (2-4 azonos korosztályú kis csoport, órs együttl), órsi programok, valamint a plébániával közös események, mint például a locsolóbál, vagy a nagyszombati Szent Sír őrzés. S ezek mellé jönnek a környező csapatokkal közös programok, illetve a pesti cserkészkerületi és országos események.

Az év fénypontja azonban a nyári tábor. Ez a nevelési eszközeink egyik legfontosabb pillére. Itt együtt töltünk 10 napot, közösen, távol a külvilágtól, a természetben, az erdő szívében. Felépítjük környezetünket, ellátjuk különböző szolgálatainkat, tulajdonképpen játszunk, és jól érezzük magunkat majdnem két hétig. Persze, a háttérben ennél jóval több dolog

történik. Mikor a kiscserkész azt hiszi, hogy csak játszik, valójában sokkal több mindenben fejlődik, mint azt ő gondolná.

Ez az, ami miatt én cserkész vagyok (már lassan 14 éve, és leszek is még sokáig). Biztos vagyok benne, hogy nem lennék most így itt, ha ez kimaradt volna az életemből. Nem rendelkeznék ilyen tudással, készségekkel, képességekkel, szemlélettel. Ez az, amit fontosnak tartok. Fontosnak tartom, hogy a vezető tudjon választ adni a miértekre, s tudatosan élje az életét. Fontosnak tartom, hogy példát és értékeket adjunk, mutassunk a gyerekeknek – megfelelő, élhető példát és értéket. Fontosnak tartom, hogy senki sincs egyedül. Csapatban dolgozunk, közösség vagyunk, aktívak vagyunk, s együtt többek vagyunk s többre vagyunk képesek, mint egyesével külön-külön.

Hálás vagyok, hogy megtalálhattam ezt a hivatásom, s elköteleződhettem amellest, hogy ennek minél nagyobb részét igyekezhessenek átadni az utánam jövőeknek.

Mellen Krisztina

A szerző fékvétele

Zenei világnap a Kispesti Erkel Ferenc általános Iskolában

Fotó: Bertvákné Czéma Ágnes

„A zene lelki táplálék, és semmi mással nem pótolható. Teljes lelki élet zene nélkül nincs. Vannak a léleknek régiói, melyekbe csak a zene világít be.”

„Aki zenével indul az életbe, bearanyozza minden későbbi tevékenységét, az életnek olyan kincsét kapja ezzel, amely átsegíti sok bajon. A zene tápláló, vigasztaló elixír, és az élet szépségét, s ami benne érték, azt mind meghatványozza.”

Kodály Zoltán gondolatai iskolánk nevelési elveit tükrözik. A közös éneklés, zenélés élménye diákjaink életét nap mint nap áthatja.

A zene körülölel bennünket. Zenéje van a természetnek: a szél zúgása, az eső kopogása, a madarak szárnyshogása, az állatok hangjai, éneke. Még a tárgyainknak is van zenéje: a vonat zakatolása, az edények csörömpölése, az

ajtó nyikorgása, a poharak „csengetése”, a telefonunk billentyűzetének ptyegése. Életünket keresztül-kasul szövi a zene, a bölcsőtől a sírig. A zene, ami az ember legősbibb kifejezési formája, eszköze, amely ősbibb, mint a nyelv.

Íróink számára is sokat jelent, jelentett a zene, a zenei élmény. Egy klasszikus, Hans Christian Andersen így ír: Ahol a szó bágyadt, ott a zene diadalmaskodik. Egy mai, Amerikában élő író, Patrick James Rothfuss gondolatai is a zene fontosságát, „csodatévő” hatását emelik ki: A szavak nem mindig képesek elvégezni azt a munkát, amelyre szükségünk van. Zene kell ott, ahol a szavak kudarcot vallanak.

A zene világnapján ez az érzés fokozottan felerősödik.

A zene világnapját 1975 óta ünnepeljük október 1-jén, az UNESCO Zenei Tanácsa és Yehudi Menuhin hegedűművész kezdeményezésére. Ezen a napon iskolánkban minden szünetben szölt a muzsika, az énekszó. Délben a tanulók és a pedagógusok közösen énekeltek két kiváló énektanárunk, Sebőkne Kós Szilvia és Urmai Rita vezetésével. Kánonok, népdalok, műdalok csendültek fel. A képek tanúskodnak arról, hogy

„A zene az életnek olyan szükséglete, mint a levegő. Sokan csak akkor veszik észre, ha már nagyon hiányzik.” (Kodály Zoltán)

Kívánunk mindenkinek sok-sok zenei élményt!

Szekeres Judit

Új szív

Sándorról az egész ország hallott 1992 elején. Azt is tudtam, hogy kora tavasszal abban a kórházban lábadozott, ahol újszülött kislánnyal voltam a szomszéd épületben. Aztán Wekerlén, a Kósban munkatársak lettünk.

Az iskola 24 éven keresztül nemcsak munkahelye, de otthona is lett Sándornak. Mindannyian tudtuk, ki ő, de csak nagyon ritkán beszéltünk a vele történekről. Ha szóba jött a műtétje, egészségi állapota, elfogódottság nélkül, lényegre törően beszélt, nem panaszkodott, csak a tényeket mondta. Szívesebben beszélt fociról, zenéről, technikai eszközökről, nagyon sok területen rendkívül tájékozott és művelt volt. Ha aggódtunk,

inkább feleségével, Judittal tudtunk róla beszélni, aki élete párja, „másik fele” volt, s kórházi megismerkedésük óta az utolsó

pillanatig fogta a kezét. Tanúi lehettünk élete legboldogabb eseményeinek: gyermekei születésének. A boldog pillanatok mögött is mindig ott volt azért az árnyék, hogy az új szív meddig bírja. Örömmel köszöntöttük 50. születésnapján, még ennyi évet kívánva neki.

Nem egy orvosi csodát vesztettünk el, hanem egy embert, egy családapát, egy munkatársat.

Vasárnap reggel még arra készült, hogy este a tévében megnézi kedvenc zöld-fehér csapatának a meccsét. De az új szív nem bírta tovább – a sok-sok megpróbáltatás, küzdelem után megállt.

Hétfő reggeltől nem ő fogad bennünket, s az este távozóktól sem ő köszön el, gyakran viccelődve, név szerint ismerve gyerekeket, szülőket. Már csak a fotója vár minket a portán.

Zuborné Sallai Márta

Fotó: Mohai Balázs

A 100 éves Deák Gimi Deák-hete

Ez a Deák-hét különbözött a többitől, hiszen egy jelentős programsorozat, a Deák-centenárium lezárását is jelentette.

A Deák egykori és jelenlegi vezetői, tanárai, munkatársai számára a KMO-ban megrendezett Deák Gála jelentett találkozási pontot. Vinczek György alpolgármester beszédében kitért arra, hogy a Deák a kerület első és egyetlen gimnáziuma, a kezdetektől

napjainkig erős a kötelék a kerület és az intézmény között. A Városházán az egykori és a jelenlegi diákok alkotásaiból nyílt tárlat.

A Deák-hét helyi nyitásként ebben az évben is, egy, az iskola minden osztályát érintő verseny szolgált. Ez a megmérettetés nem a diákok tárgyi tudását teszi próbára, hanem a képességeiket, konyhatündér szerepben. Az osztályoknak ugyanis egy tortát

kell elkészíteniük, melyekből a szakavatott zsűri kiválasztja a Deák tortáját.

A Deák-hét második napján a diákok átvehetik tanáraik válláról a terheiket, szerepükbe bújhatnak a fordított órák keretein belül. Ez a nap a bejövő évfolyam számára a legkülönlegesebb, ekkor válnak hivatalos Deákos delikvensékké. Természetesen ezt számtalan megpróbáltatás előzi meg. A végzősök ugyanis a szárnyaik alá vesznek egy beérkező „csibét”, aki számára ezen a napon a végzős minden szava parancs. Így történhetett, hogy a folyosón egyre-másra vicces jelmezekbe bújtatott, kisminkelt kilencedikesekbe botlottunk. A nap zárásaként az újoncok ünnepélyes Csibesküt tettek.

A hét kitüntetett eseménye volt a nagy hagyománnyal rendelkező „Nem középkorok fokozata” előadás-sorozat, melyre ezúttal szintén egykori, azóta a területükön jelentős alkotó deákosok érkeztek, volt köztük történész, repülőmérnök, operatőr, médiadesinger, zenesz, gazdasági informatikus, genetikuskutató, politológus, műsorszerkesztő. A diákok saját érdeklődési körük szerint választhattak előadást.

A hét zárásaként a Magyar Kultúra Napját ünnepeltük meg. Voltak, akik Deák Ferenc sírját látogatták meg a Fiumei úti temetőben, más osztályok az Aquincumi Múzeumban, az Örökény Színházban, a Malenkij Robot Emlékhelynél jártak vagy Suli Mozi programon vettek részt.

Reichert Fanni 10. a

Fotó: Katona Gergely

Az Élet napja – november 9.

„Az igazán bátor nem azt tudja, mikor oltsa ki egy életet, hanem hogy mikor tartsa meg.”
(J. R. R. Tolkien)

Idén július elején felütötte a fejét a „10 millió Fa” kezdeményezés, amelynek első országos akciója lesz egy november 9-ére szervezett faültetés. A Bojár Iván András művészettörténész által elindított, ma már mintegy 60 ezer taggal rendelkező mozgalom utópiája mentes minden politikai nézetű, egyetlen egy célt fogalmaz meg felhívásában: ültessünk fát, pontosabban ültessünk 10 millió fát Magyarországra – mindenki csak egyet!

A megcélzott program valójában hosszú távú, a számszerű cél nem idén lesz elérve, emellett annak beteljesülésével a mozgalom nyilván tovább fog tevékenykedni. Maga az országos szerveződés kisebb területi egységekből áll, lehetővé téve, hogy mindenki a saját otthonához legközelebbi helyszínt választhassa a közös cselekvésre. A központi szervezés leginkább a jó gyakorlat és információ megosztásában nyilvánul meg.

A kispesti 50-60 fős csoportot Ajtay Szilárd képviseli, a szervezés fő „motorja” Kertész Ildikó, de sokan mások is nagy lelkesedéssel segítik az

előkészületeket a novemberi akcióra. A kispesti csoport együttműködésben áll az Átalakuló Wekerle Közösségi Szövetkezettel. A csoport a november 9-i ültetés érdekében sikeresen átrágtta magát a bürokrácia mélybugyraira (a viccet félretéve: el kell ismerni, valójában nagyfokú együttműködési készséget tapasztalt). Megfigyelésük szerint „közösségformáló tornádóként” vonják be az óvodás-iskolás generációtól kezdve, az időhiányos középkorúakon keresztül a nyugdíjasokig, az összes korosztályt, hiszen a cél minden nemzedéknél azonos: egy még zölddebb, még oxigéndúsabb Kispeszt, Magyarország, sőt egy élhetőbb, megmentett jövő.

Több országos és helyi gyűlés előzte meg a november 9-i faültetési akciót, az Élet Napja célegyenesét. Szakmai fórumok segítették a lelkes amatőrök felkészülését: hova, milyen fát érdemes ültetni, milyen munkával jár az utógondozásuk? A kispesti csoportot a Zöldprogram Iroda

érdeemben segíti, például a szükséges eljárási feltételekről adott tájékoztatással, az ültetési helyek meghatározását szolgáló helyszíni bejárattal, szakmai tanácsadással, sőt, részben eszközökkel is: friss föld, komposzt, támoszlop és szerszámok biztosításával. A csoport lelkes tagjainak, valamint külső támogatók – kivétel nélkül magánszemélyek – felajánlásaiból a hetekben kedvező összeg gyűlt össze, így a novemberi akció során a tervek szerint három helyszínen 22 darab adomány facsmete fogja gazdagítani a kerület közterületeit.

Ezzel azonban a történetnek még nincs vége. A fákat az ültetés után sem hagyja magára a csoport, az ezt követő kritikus években az öntözés, utógondozás még folyamatos munkát tesz szükségessé. Ezúton is szeretnénk bátorítani minden lelkes „fátámogatót”, hogy a feladatokra és a további ültetési akciókra is bátran jelentkezhet a csoportnál. Az ültetés, öntözés, gondozás feladatain túlmutatóan is mindennemű jövőbeni felajánlás fontos, legyen az akár pénzbeli hozzájárulás a tavaszi újabb ültetéshez, vagy éppen ültetési helyszínekre vonatkozó javaslat, vagy például akár magánkertekben elképzelhető csemetenevelés felajánlása.

Gyere hát, adj egy fát a városnak, jobb lesz neked és a Földnek, áldás a jövőnek!

Gazda Viki

Hová tartunk? – A WKK jelene és jövője

A Wekerlei Kultúrház jó néhány éve tűzte zászlajára a *Wekerle – kultúra – közösség szlogent. Azóta többször felülvizsgáltuk céljainkat, de alapértékeink nem változtak.*

A **Wekerle** számunkra azt a wekerleiséget jelenti, melyhez mi is – ahogy az itt lakók nagy többsége – ragaszkodunk. Fontosnak tartjuk az itteni épített örökség és a zöld környezet védelmét, de nemcsak óvni szeretnénk, hanem a szélesebb közönség felé jó híret vinni is. Lehetőségeinkhez mérten az épület berendezésében, hangulatában, illetve a programok során is ezt a szellemiséget próbáljuk megteremteni.

A **kultúra** magas színvonalú közvetítése szintén alapkövünk. A látogatóink már megszokhatták, hogy nagyon populáris, kevésbé színvonalas gyermek vagy felnőtt műsort, előadót nem hívunk az intézménybe, és a saját magunk által vezetett foglalkozások is ebben a szellemben zajlanak.

A **közösségépítést** nem lehet megkerülni a Wekerletelepen, főleg egy ilyen jellegű, családi intézménynek, mint a WKK. Örülünk,

hogy jelenleg hét ingyenesen látogatható klub működik nálunk, melyek egyben erőteljes közösségformáló erővel is bírnak.

A hagyományok teremtése és őrzése, a kulturális-művészeti mintaadás, az élményszerű ismeretterjesztés, az együttműködés fontossága kerülnek előtérbe munkánk terve-

Fotó: Csorba Imre

zése során. A WKK-ban az utóbbi tíz évben mindig törekedtünk arra, hogy egyedi, más művelődési házakban ritkábban felbukkanó programjaink is legyenek. Nagyon örülünk, amikor erre fővárosi szinten is felfigyel a sajtó, és távolabbról is érkeznek programjainkra látogatók.

Ha a jövő évre gondolunk, a legfontosabb esemény, hogy júniusban ünnepeljük a **kultúrház 40 éves születésnapját**, az intézmény Petur utcába költözésének évfordulóját. A sokszínű programok szervezése mellett a művészeti nevelést, a múzeumpedagógiai munkát és a társadalmi szerepvállalásunkat fogjuk erősíteni.

A munkánkat meghatározó törvények változtak. A 2017. évi közművelődési törvény és a 2018-ban megjelent EMMI rendelet a közművelődési intézményeket különböző típusokba sorolta be, és előírta, hogy ez a megnevezésükben is szerepeljen. Így a WKK új teljes neve Wekerlei Kultúrház és Könyvtár Művelődési Ház lett.

Büszkék vagyunk arra, hogy méreteinkhez képest naponta átlagban 150-180 látogató lép be a Petur utcai házba, hétköznapokon 45-féle foglalkozásunk van, és általában 45-50 hétfégi programot szervezünk egy évben.

Munkatársaim elkötelezett hívei a közművelődésnek, mert ezt a fajta munkát csak lelkesedéssel és összetartó csapatmunkában lehet végezni.

Szabó Mária

Formák és hangok harmóniája

A magyar kultúra napja, helyi vonatkozásokkal a WKK-ban

A Wekerlei Kultúrház 2019-ben új koncepciót indított el „A magyar kultúra napja” alkalmából. Az elgondolás lényege, hogy helyi, kortárs művészcsaládokat vagy művészcsalád-ból származó alkotókat mutasson be kiállításon és pódiumbeszélgetésen keresztül.

A tavalyi évben Gettó Márton fotós, két művész testvére és építész édesapja szerepelt egy érdekes kerekasztal-beszélgetésen, valamint Marci izgalmas, Kispesztén készült fotói tették méltóvá a kulturális évfordulót. 2020-ban a Wekerletelepen élő művészházaspárt, Ruzicska Tünde keramikus iparművészt és Csávás Attila népzeneészt, a tárogató nagy mesterét mutatjuk be. Számukra több szempontból fontos ez a

városrészt, hiszen innen indult közös családi életük és Tünde önálló vállalkozása is, mely mára már kinőtte magát a wekerlei kis műhelyből.

Ruzicska Tünde a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem kerámiatervező-művész szakán és a vizuális- és környezetkultúra tanár szakán szerzett diplomát. Több művészeti középiskolában is tanított, mára azonban kizárólag egyedi megrendeléseivel tud foglalkozni.

Tünde limitált darabszámú, használati kerámia tárgyakat tervez és készít. A kreatív vállalkozás a wekerlei lakóházuk kertjében kialakított kis műhelyből indult 2015-ben. Az alkotóteret a 2018-as WekerleFeszt műhelylátogatásai során be is mutattuk az érdeklődőknek. A Ruzicska-kerámiák egyedisége, hogy korongozás mellett kézzel építettek, és magas hőfokú fatüzes égetéssel is készülnek, a megismételhetetlenség erejével hatnak, melyeket a kortárs fine-dining irányzat rendkívül kedvel. Tünde több elismert sztár séf és étterem számára készít tányérokat.

És hogy a lokális értékek is találkozzanak, a Kós Károly téri „a másik bolt” már kezdetektől rendel a gasztkerámiákból, így a kis kávézó részlegben használat közben is ki lehet próbálni a csodás edényeket.

Tünde több önálló kiállításon is bemutatkozott már, 2020 januárjában a WKK ad otthont az egyedi készítésű kerámiatárgyaknak.

Míg Tünde a hagyományos kézművesség újratereztésén munkálkodik, addig férje, Csávás Attila a zene világában őrzi és teremti a hagyományokat. Attila a Liszt Ferenc Tanárképző Főiskolán diplomázott klasszikus klarinéttanár és szolféztanár szakokon, később a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem népi fúvós szakán szerzett mesterdiplomát. A kilencvenes évek végétől foglalkozik magyar népzenevel. A többszörös eMeRton-díjas és Artisjus-díjas művész jelenleg a Magyar Nemzeti Táncegyüttes zenekarának tagja, de számos neves művészegyüttesben zenélt már. A tárogató mellett a klarinét, alt szaxofon, dudu, furulyák, hegedű, és a háromhúros brácsa kiváló megszólaltatója. Attila kilenc éve a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem népi klarinét-tárogató szakának oktatója is.

Tünde így vall egy zenész és egy iparművész együttéléséről: „A zene légies, könnyed, az agyag tömör és súlyos, a zene a levegő, a kerámia a föld-tűz-víz, na és persze a gyerekek folyamatos mozgása, a soha véget nem érő körforgás mozgató és motíváló ereje... Tehát nekem a zene a pillanat, a könnyedség, a megismételhetetlenség, Attilának a kerámia az agyag, a maradandó és időtlen, de mindkettőt a lélek formálja. Valahogy így vagyunk, reagálunk, inspiráljuk egymást.”

Kettejük egységét próbáljuk majd bemutatni, és az egyedi kerámiák világába kalauzoljuk el a látogatókat 2020. január 25-én, szombaton a Wekerlei Kultúrházban, és a pódiumbeszélgetésen a népi hangszerek is megszólalnak majd.

Szabó Mária

Cukkinis tészta – „tisztán”

Kellemes, eső utáni júliusi koraestén sétáltam el a Zalaegerszeg utcai házhoz. A Wekerletelep falusias arcát mutatta: hosszú árnyékok, körös-körül nagy csend. A ház oldalán feltűnik a régről itt maradt kis fémtáblácska, piros betűkkel: „Tiszta udvar, rendez ház”. Mindig is foglalkoztatott a kérdés, hogy ilyen felirat alatt lehetséges-e egyáltalán máshogyan élni, mint amit e szavak büszkén hirdetnek és megkövetelnek. Ugyanis *noblesse oblige*, vagyis a név kötelez, vélhetően ennek a pszichológiáját ismerte fel annak idején a táblácskát adományozó Tanács is.

Pocsai-Kolláth Magdolnával és Pocsai Zsolttal megismerkedve azonban a „tisztaság” és „rendesség” másimilyen, kevésbé hivatalos és jelszószerű, ám annál mélyebb jelentései tárultak fel előttem. Az emeleti, tetőtér-beépítéses lakásban négy gyermekükkel élnek: Peti 15, Juli 13, Nándi 11, Miki 8 éves. Sejtethető, hogy egy ilyen háztartás bizonyos szeretetteljes, ám határozott szervezethez és rend nélkül nem működhetne, de hogy milyen óriási logisztikai problémákat kell a családnak nap mint nap megoldania, az csak Magdával és Zsolttal beszélgetve vált világossá előttem. Pocsaiék ugyanis (az ő megfogalmazásukban) „kétlakiak”, a wekerlei lakáson kívül fenntartanak egy falusi házat is a Balaton közelében. Nem nyaralóról van szó, mert a parasztházat kifejezetten gazdálkodás céljából vásárolták, hogy a hozzá tartozó telken gyümölcsöt és zöldséget termeljenek. A terményeket fel is dolgozzák. A tiszta, vegyszermentesen előállított termékeik iránt egyre nagyobb az érdeklődés. Szenvedélyesen szeretik azt, amivel foglalkoznak, így elmondható róluk, hogy életükben nemcsak a kötelességszerű „tisztaságot” és „rendet”, hanem a boldogságot is megtalálták.

Zsolt a főzésben ugyanúgy felleli az alkotás örömeit, mint a gazdálkodásban. Az esti alkalomhoz illő, könnyű ételt választott, a tésztahoz a cukkinis ragut a maguk termelte zöldségekből állította össze.

Az alapanyagokat megmosta, felkockázta, a vöröshagymát csak felszeletelte. Közben vizet forralt a tésztahoz, s mire a tészta megfőtt, a zöldségragu is elkészült. Kevés olívaolajon félig megpárolta a hagymát, rátette a cukkinit, az is megpárolódott félig, rádobta a paprikát, a paradicsomot, a zellert

Hozzávalók:

- 4-5 gerezd fokhagyma
- 1 nagyobb fej vöröshagyma
- 3 db zöldpaprika
- 4 db paradicsom
- kb. egy púpos mélytányérnyi kockázott cukkini
- 1 evőkanálnyi apróra vágott friss zellerzöld
- olívaolaj
- egy csomag farfalle tészta

és a fokhagymát. A zeller egy részét félretette, hogy a kész étellel szórhassa. Az egészet fedő alatt készre párolta.

Az egyszerű, ám a kitűnő alapanyagoknak hála, a mennyei ízű étel kitűnően illusztrálta a család életszemléletét, a fent említett tisztaságot. A vacsora mellé Zsolt saját készítésű, kiváló meggyborát kortyolhattam. Hanem közben igencsak beesteledett. A tartalmas eszmecsere-től (s talán a jó borocsc-

A szerző fékvétele

kától is) emelkedett hangulatban búcsúztam el vendéglátóimtól. Hazafelé baktatva pedig azon tűnődtem: milyen volna a világ, ha Pocsaiékhoz hasonlóan mindenkinek igénye volna rá, hogy ellenőrizze „tisztá”-e az eredete annak, amit fogyaszt. (És itt nemcsak az ételek, hanem a szellemi táplálékok is eszembe jutottak.) Azt hiszem, az egy „rendesebb” világ volna.

Főríz Gergely

A FIDENCIA GYÓGYSZERTÁR

(1191 Bp. Corvin krt. 7-13., Tűzoltóság mögött)
betegközpontú ellátással,
tanácsadással várja betegeit.

Nyitvatartás:
H-Cs:
8.30-19.00,
Péntek:
8.30-18.30

Telefon:
280-72-27

Vérnyomásmérés, koleszterinszint - és
vércukorszint mérés.

Bankkártyát és egészségbiztosítási kártyát elfogadunk.

**A Gyöngy Patika keretein belül
minden hónapban más AKCIÓ!**

Hirdessen nálunk!

Hirdessen kedvező áron a 5 300 példányban évente háromszor megjelenő lapunkban!

A lap minden wekerlei háztartásba, intézménybe ingyen jut el.

Ha nincs kész hirdetési anyaga, segítünk elkészíteni (a szolgáltatás ingyenes)!
Lehetőség van újságunkban PR-cikk megjelentetésére is.
A részletekért kérjük, forduljon hirdetésszervezőnkhez.

Felvehelyek: Péterffy-Bohata Sára, telefon: 0630/620-5625, whirdetesszervezes@gmail.com
Személyesen a WTE székhelyén (Kós Károly tér 10. www.wekerlelep.hu)

Méret	Nettó ár (Ft)	Áfa 27% (Ft)	Bruttó ár (Ft)
Nyolcad oldal			
fekete-fehér – 84,5 x 57 mm	9 000	2 430	11 430
belső színes borító – 93 x 65 mm	13 000	3 510	16 510
Negyed oldal			
fekete-fehér – 84,5 x 120 mm	18 000	4 860	22 860
belső színes borító – 93 x 135 mm	24 000	6 480	30 480
Fél oldal			
fekete-fehér – 174 x 120 mm	35 000	9 450	44 450
belső színes borító – 190 x 135 mm	46 000	12 420	58 420
Teljes oldal			
fekete-fehér – 174 x 244 mm	70 000	18 900	88 900
belső színes borító – 190 x 275 mm	92 000	24 840	116 840

A 12 éves R.ing Bt
ezúton kíván meghitt
Karácsonyi Ünnepet
és sikeres Új Esztendőt
minden Olvasónak!

Rothman Ferenc

ringingatlan.hu
+36302230986
ringingatlan@gmail.com

Wekerlei Mozgásműhely - Órarend

Honlap: www.wekerleimozgasmuhely.hu Telefon: 70/381-61-22.

HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT
KÖZÖSSÉGI HÁZ (XIX. Pannónia út 26. templomkert)					
7.30	GERINCTORNA			GERINCTORNA	
8.00		ALAKFORMÁLÓ NYÚJTÁS	GERINCTORNA		GERINCTORNA
8.50	GERINCTORNA		9.00 IZOMKONTROLL	INYENESI színhelyre "Erdős, 30' órázó" "A.H.I.V. Iszap" "Póó csatornák elpá"	GERINCTORNA kezdő óra
KISTORNATEREM (XIX. Baross utca 48.)					
8.30			JÓGA		
19.30			JÓGA 90'		
TORNATEREM (XIX. Hungária út 28. - Vonás utca sark)					
17.00	GERINCTORNA kezdő óra	TÁNFOLYAMOK	DANCE FITNESS	GERINCTORNA kezdő óra	ALAKFORMÁLÓ TRÉNING
18.00	GERINCTÁNC	KATAPILET TRÉNING	ENERGETIZÁLÓ NYÚJTÁS	GERINCTÁNC	ALAKFORMÁLÓ KÖRDZÉS
19.00	GERINCTORNA	BODY ART	ZSÍRÉGETŐ ALAKFORMÁLÓ	GERINCTORNA	LATIN DANCE
20.05	LATIN DANCE	ZSÍRÉGETŐ ALAKFORMÁLÓ	LATIN DANCE	ZSÍRÉGETŐ AEROBIC	HASTÁNC

Szögedi halászlé
1.790 FORINT/adag

Töltött káposzta
1.390 FORINT/adag

Bősegtál
11.900 ORINT/tál

Csendes Karácsonyt és Boldog Új Évet
kíván az Éléskamra szakácműhelye!

Én idén sem
akarok...!

Előjegyzés:
(06-70) 434-3383

RENDELÉSFELVÉTEL:

december 20-ig

ÁTVÉTEL: csak a halászlé december 23-án

16:00 órától, a többi december 24-én 11:30 óráig

utána lehúzzuk a vasrolót és **BEZÁRUNK!**

CÍM: Wekerle-1192 Bp., Kós Károly tér 11.

oooooooooooooooooooo

Éléskamra Étterem

Ezért főzünk mi! Válasszatok főztjeinkből!

Tavaly karácsonykor
végül én főztem!

Ha tetszett amit
ettél-láttál
akkor lájkoljál:

f /eleskamraetterem

Kedves Olvasó!

Kérem, engedje meg, hogy bemutatkozzam. A nevem Fórizsné Baráth Brigitta, Wekerlén élek, és ingatlanközvetítő -értékbecslő szakvizsgával rendelkező ingatlanreferensként tevékenykedem immár 23 éve a Wekerletelepen, és egész Budapest területén.

Vállalom, hogy minden ügyfelemnek szakmai tudásom legjavát nyújtva segítek, legyen szó eladásról, vételről, értékbecslésről, felújításról vagy e tranzakciók teljes körű jogi ügyintézéséről.

Számomra nagyon fontos a bizalom és a diszkréció, ezért az adásvételhez szükséges jogi háttérrel és a teljes körű földhivatali eljárást tapasztalt ügyvédi iroda, az energetikai tanúsítvány kiállítását megbízható építész iroda, a felújítási megbízásokat pedig évtizedek óta a munkámat segítő csapat teljesíti.

*Remélem,
nemsokára önt is
az ügyfeleim között
köszönhetem!*

*Hívjon
bizalommal!*

Fórizsné Baráth Brigitta

 www.ingatlanvarazs.hu

 Facebook oldalam:
Wekerle Ingatlan Iroda

 Tel: 06/309-332-592

 Email:
forizsnebrigitta@gmail.com

NEMES-FRÍZ Kft.

Minőség – Harmónia – Design

*Egyedi tervezésű bútorok és nyílászárók
készítése, Külső ajtók, ablakok, Belső ajtók,
Konyhabútorok, Egyéb bútorok*

Nyitva tartás: H-P: 7-16-ig
Mobil: 06-30-9243-503
e-mail: info@asztalosmuhely.hu
asztalosmuhely.hu

Shetland U. K. Nyelviskola

- * Nyelvtanfolyamok Wekerlén
- * Kihelyezett vállalati nyelvoktatás
- * Angol és német EuroExam vizsgáztatás
- * Külföldi nyelvtanfolyamok és tanulmányutak szervezése

1192 Budapest,
Kábel u. 10.
tel: (06 1) 357 1456
(06 30) 952 1202
shetland@shetland.hu

WWW.SHETLAND.HU

Felnevelési engedély száma: E-000309/2014

Minőségi hőszigetelt fa nyílászárók gyártása

Ajtóinkat és ablakainkat egyedi méretekben gyártjuk az Ön igényeinek megfelelően, felméréstől a beépítésig. A nyílászárókra rendelhető spaletta, tokborítás és további rengeteg kiegészítő, mint például álosztó, külső-belső párkány, szúnyogháló, stb. Továbbá vállaljuk íves vagy szögletes ablakok elkészítését, beépítését is. Wekerlén számos referenciánkat megtekinthető. Kérje ingyenes felmérésünket és árajánlat készítésünket!

Elérhetőségeink:

2220 Vecsés, Liszt Ferenc u. 5.
Tel: 06-29-352-053 • Mobil: 06-70-421-7753
E-mail: info@bartfa.hu • weblap:www.bartfa.hu

Adventi Naptár

2018

december 1.

„Az adventi várakozás hasonlít a megemlékezéshez, de valójában mindennél távolabb áll tőle. Valódi várakozás. Pontosabban úgy, ahogy a szeretet mindennél valóságosabban vágyakozik az után, akit magához ölel és örök újszülöttként a karjai között tart.”

(Pilinszky János)

december 2.

„A Mester mondta: Ha harmadmagammal utazom, a másik kettő feltétlenül a mesteremmé lesz. Mert kiválasztom bennük a jót és követem, ami pedig rossz bennük, azt kijavítom magamban.”

(Konfuciusz)

december 3.

„Amit másoknak teszel, azt magadnak teszed.”

(Eckhart Tolle)

december 4.

„Sem sokra nincs szükség, sem sokáig.”

(Seneca)

december 5.

„Egyetlen napot sem élhetsz anélkül, hogy hatással ne lennél a körülötted lévő világra. Számít, amit teszel, és neked kell eldöntened, milyen fajta hatást akarsz gyakorolni rá.”

(Jane Goodall)

december 6.

„Öröme várni, nem kisebb öröm, mint már örülni.”

(Shakespeare)

december 7.

„Ami megy, azt engedjétek, ami jön, azt fogadjátok.”

(Zen mondás)

december 8.

„Ha embereknek vagy angyaloknak nyelven szólok is, szeretet pedig nincs én bennem, olyanná lettem, mint a zengő érc, vagy pengő czimbalom.”

(Biblia - Kor, 13/1)

december 9.

„Mindenkinek igaza van, aki hisz. Lehet hinni az Életben, a Szerlemben, az Istenben, a Túlvilágban. Még a hitetlenségben is lehet hinni. Csak higgyünk valamiben.”

(Ady Endre)

december 10.

„Nagy dologra nem mindenki képes. De kis dolgokat, nagy szeretettel bármelyikünk megteheti.”

(Teréz anya)

december 11.

„A szeretet elsősorban nem egy meghatározott személyhez fűződő viszony. A szeretet magatartás, a jellem beállítottága, amely meghatározza az illető személy viszonyulását, nem a szeretet egy bizonyos „tárgyához”, hanem a világ egészéhez.”

(Erich Fromm)

december 12.

„A bolygón csupán egyetlen gonosztevő létezik, az emberi tudatlanság. Ez a felismerés az igazi megbocsátás. A megbocsátással áldozat identitásod szertefoszlik, s megjelenik a valódi erőd: a jelenlét ereje. Ahelyett, hogy a sötétséget hibáztatnád, fényt hozol be.”

(Eckhart Tolle)

december 13.

„Van-e érzés, mely forróbban és sejtlemesebben megdobogtatja az emberi szívet, mint az ünnep és a várakozás izgalmá?”

(Márai Sándor)

december 14.

„Mosolyogjatok egymásra, a férjeteekre, a feleségeitekre, gyermekeitekre, válogatás nélkül minden embertársatokra - s ez segít majd, hogy kibontakoztassátok egymás iránti szereteteket.”

(Teréz anya)

december 15.

„A mélyeséges türelem - szépségében és jelentésében - semmivel sem kevesebb annál, mint amire várunk.”

(Márai Sándor)

december 16.

„Ha arra törekszel, hogy az örök mértéket kövesd: ne botrányozz azokon, kik nem erre igyekeznek, hanem törekvéseik ingadozva ágaznak a sokféle véges és változó mérték között. Ne azt nézd, hogy mijük nincsen, hanem miük van: mert még a legnyomorultabbnak is van olyan lelki kincse, mely belőled hiányzik...”

(Weöres Sándor)

december 17.

„Igazi lelkünket, akárcsak az ünnep ruháit gondosan őrizzük meg, hogy tiszta legyen majd az ünnepekre.”

(József Attila)

december 18.

„Az adventi várakozás lényege szerint: várakozás arra, aki van; ahogy a szeretet misztériuma sem egyéb, mint vágyakozás az után, aki van, aki a miénk.”

(Pilinszky János)

december 19.

„Ha igazad van, megengedhet magadnak, hogy megőrizd a nyugalmadat. Ha nincs igazad, nem engedheted meg, hogy elveszítsd.”

(Mahatma Gandhi)

december 20.

„Ekkora zajban szólani csak a Csönd képes. Ezt gyakorlom.”

(Fodor Ákos)

december 21.

„Ne azt sirasd, ami naponta elveszik, arra ügyelj, ami megmaradt még, amíg...”

(Bertók László)

december 22.

„A magány az élet egyik betegsége. Gyógyítani könnyen lehet: vagy akami kell valamit, vagy szeretni kell valakit.”

(Victor Hugo)

december 23.

„Ami fél, azt el ne fogadd, Egészet akarj és egészet adj!”

(Ady Endre)

december 24.

„Régi karácsonyok bukkannak fel emlékeim villanásaiból, és megvilágítják az elmúlt időt és embereket, akik élnek újra és örökké a kis karácsonyi gyertyák puha, libegő fényében.”

(Fekete István)

